

'56-os megemlékezés

Tisztelet a szabadságharc hőseinek

Fotó: Nagy Tibor

Az RMDSZ marosvásárhelyi szervezete a Vártemplom mellett, az 1956-os forradalmárok és a szabadságharc áldozatainak tiszteletére felállított kopjafánál emlékezett a magyarországi októberi eseményekre, több platform egy órával

később a Vártemplomban szervezett ünnepi eseményt, amelynek végén szintén elhelyezték a megemlékezés virágait a kopjafánál.

Vajda György

Délután 5 óra körül kezdődött az RMDSZ marosvásárhelyi szervezete által rendezett megemlékezés, amelyen többek között jelen volt Soós Zoltán polgármester, Portik Vilmos alpolgármester, Kovács Mihály Levente, az RMDSZ

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Román–magyar irodalmi interferenciák

A Romániai Írószövetség Marosvásárhelyi Fiókjának tagjai folytatták párbeszédét a román és a magyar irodalom kölcsönhatásáról, a román–magyar műfordítás kérdéseiről, az együttműködés további lehetőségeiről.

2.

Erasmus- és környezetvédelmi projektek a Bolyaiban

A Bolyai Farkas Elméleti Líceum nem véletlenül tartozik Erdély legjobb magyar iskolái közé. Diákjai számos versenyről hoznak el díjakat, és mind a kísérettségén, mind az érettségén jó eredményeket érnek el.

4.

A városépítő szellemiségét ápolják

1994. november 4-én nyitotta meg kapuit a Horea utcában a Dr. Bernády György Közművelődési Központ, amelyet a Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány hozott létre és működtet. Az alapítvány legkiemeltebb eseménye az immár 25 éve szervezett Bernády Napok.

5.

OPTICA OPTOFARM

20%

KEDVEZMÉNY*

- óvodásoknak
- iskolásoknak
- egyetemistáknak

* Részletek az üzleteinkben.

0265 212 304

Marosvásárhely, Szászrégen, Szováta

Aktuális

A cél...

Mózes Edith

Az izraeli–palesztin fegyveres konfliktus megrázta a világot. A korábban elkezdett, palesztinokat támogató tüntetések a hét végén is folytatódtak szerte a világon. Az utcára vonulók Párizsban Izraelt gyilkosnak, a francia elnököt bűnrészesnek nevezték, és Palesztina felszabadítását követelték. Demonstrációkat tartottak az Egyesült Államokban, ahol a Fehér Ház előtt követelték a Gázai övezet felszabadítását. Tüntettek Dél-Amerikában, Prágában, még Bukarestben is. Dániában a Gázai övezet elleni támadásokat bírálták a muszlimok, Iránban pedig tüntetők „Halál Izraelre, halál Amerikára!” rigmusokat kiabáltak. A világ másik felén, az ausztráliai Sydneyben is ezrek mentek utcára, óriási palesztin zászlót húzva maguk után.

Ezzel szemben egy román fővárosi, magát gazdaságának nevező, de kémenyen politizáló lap „A magyarok megint bajt csinálnak Erdélyben! Megaláztatás egész Romániának” címmel közölt cikket. Mintha ez lenne az egyetlen problémája ennek az országnak.

A „baj”, amit világgá kiabáltak, az volt, hogy a torockói Székelykő Fehér megyét Kolozs megyétől elválasztó követ a magyarok „Magyarország színeire festették”.

Emlékeztetünk, mekkora politikai botrány robbant ki, amikor egy korábbi látogatás során Magyarország köztársasági elnöke megjelent egy fotón egy, a magyar színekre mázolt oszlop mellett. A látogatás után buzgó hazafiak a határköveket gyorsan visszafestették román nemzeti színűre.

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER
24., kedd
A Nap kel
7 óra 52 perckor,
lenyugszik
18 óra 21 perckor.
Az év 297. napja,
hátravan 68 nap.

IDŐJÁRÁS
Változékony
Hőmérséklet:
max. 22 °C
min. 11 °C

✱Isten éltesse!
Ma SALAMON, holnap
BLANKA, BIANKA napja.
BLANKA: germán eredetű, latin és
spanyol közvetítéssel érkezett hoz-
zánk. Jelentése: fényes, ragyogó,
tisztá. A Bianka a név olasz for-
mája.

VALUTAÁRFOLYAM BNR – 2023. október 23.	
1 EUR	4,9724
1 USD	4,6940
100 HUF	1,3022
1 g ARANY	298,5856

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

XXIX. nemzetközi vegyész- konferencia Marosvásárhelyen

A kolozsvári székhelyű Erdélyi Magyar Műszaki Tudomány-
Társaság (EMT) október 25–28. között Marosvásár-
helyen a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemen
tartja meg a XXIX. nemzetközi vegyészkonferenciát. Az
ülésszak célja a kapcsolatteremtés a hazai és a külföldi
szakemberek és intézmények között, a hazai szakemberek
ismereteinek, tájékozottságának bővítése, szakmai ered-
mények bemutatása. Az idei konferencián több mint 110 tu-
dományos dolgozat, szakmai eredmény kerül bemutatásra,
a résztvevők között számos külföldi és belföldi nagy szak-
tekintélyű professzor szerepel. A konferencia részletes
programja az esemény honlapján tekinthető meg:
<http://chem.emt.ro>.

Mesékkel indul újra a Teázz a Házban! beszélgetőest

Október 24-én, kedden (ma) indul újra az Erdélyi Hagyo-
mányok Háza Alapítvány Teázz a Házban! című beszélgető-
est-sorozata, amelyet havonta fognak megszervezni az
alapítvány székhelyén, Marosvásárhelyen, a Sáros utca 1.
szám alatt. 24-én 19 órától élőszavas mesemondásra és
filmvetítéssel egybekötött beszélgetésre várják az érdeklő-
döket. Meghívott vendég Klitsie-Szabad Boglárka, Junior
Prima díjas mesemondó, a népművészet ifjú mestere, a
Meseszó Egyesület elnöke. Az együttlét résztvevői meg-
emlékeznek a sokgyermekes arlói cigány családból szár-
mazó, 2021-ben, a 85. születésnapja előtt elhunyt
tündérmesemondóról, Csipkés Vilmosról is, akinek meséi
szerepelnek a Hagymányok Háza Népmesetár sorozatá-
ban 2022-ben megjelent Hét esztendő, hét szempillantás
című digitális filmmellékletes kiadványban. A jelenlevők
részleteket láthatnak a kötet digitális filmanyagából,
Boglárka előadásában pedig meg is hallgathatnak egy-két
mesét Vili bácsi felnőtteknek szóló repertoárjából. A Teázz
a Házban! alkalom előtt, aznap 16 órától a gyermekes csalá-
dokat várják a Népmesék hetedhét országon túlról című
mesedélutánra. Mesél Klitsie-Szabad Boglárka.

Kaleidoszkóp a Marosvásárhelyi TVR-ben

Október 24-től, keddtől (mától) új beszélgetőműsorral gyar-
apodik a Marosvásárhelyi TVR magyar nyelvű adásának
műsorára. A Kaleidoszkópban a térségben élő kisebbség-
gek kapnak teret; kedden délután 5 órától Szucher Ervin
vendége elsőként dr. Puskás Attila lesz, aki a marosvásár-
helyi magyar örmények tevékenységét mutatja be.

Hozzáértartozik a történehez – könyvbemutató

Október 24-én, kedden (ma) délután 6 órától a marosvá-
sárhelyi Studium Hub előadótermében (Bolyai tér 15.) tartja
új kötetének bemutatóját a Mentor Könyvek Kiadó. A Hoz-
záértartozik a történehez című, Sebestyén Spielmann Mi-
hályal készült átfogó interjúkötetnek Barabás Olga a
megálmodója, készítője, szerkesztője. Ő beszélget a gaz-
dag alkotói – történészi, szépirodai, műfordítói – múltat, ha-
talmos kultúrtörténeti ismerethalmazt magáénak tudó
Sebestyén Spielmann Mihályal.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A Romániai Írószövetség Marosvásárhelyi Fiókjának rendezvénye Román–magyar irodalmi interferenciák

**Szombaton, október 21-én ha-
todik alkalommal került sor a
Marosvásárhelyi Rádió stúdió-
termében a Romániai Írószö-
vetség Marosvásárhelyi Fiókjá
által szervezett Román–magyar
irodalmi interferenciák elnevezésű
szimpóziumra.**

A Romániai Írószövetség Marosvá-
sárhelyi Fiókjának tagjai folytattak
párbeszédet a román és a magyar iro-
dalom kölcsönhatásáról, a román–ma-
gyar műfordítás kérdéseiről, az
együttműködés további lehetőségei-
ről. A Romániai Írószövetség buka-
resti vezetőségétől Răzvan Voncu, a
külgügyi programok igazgatója, a Ro-
mânia Literară főszerkesztője vett
részletet a rendezvényen, továbbá jelen
volt még Hanna Bota és Florin Toma
szintén Bukarestből.

A konferenciát Markó Béla nyitotta
meg, majd Răzvan Voncu és Eugeniu
Nistor köszöntötte a jelenlévőket.
Utána következett a Marosvásárhelyi
Fiók és az írószövetség bukaresti ve-

zetősége által kezdeményezett fordítói
program keretén belül megjelentetett
könyvek bemutatása.

Szonda Szabolcs Adrian Alui
Gheorghe *A nyom* (Urma) című regé-
nyéről beszélt. A könyv a Bookart
(Csikszereda) és a Kalligram (Buda-
pest) kiadók közös kiadásában jelent
meg, Koszta Gabriella fordította ma-
gyarra.

Balázs Imre József *Nopti în zen* (Éj-
szakak a zenben) című verseskötetét
és Szántó T. Gábor *Gara de est, cap
de linie* (Keleti pályaudvar, végállo-
m) című regényét Kocsis Francisko,
a könyvek fordítója mutatta be. Mind-
két könyvet a bukaresti Cartea Româ-
nească Könyvkiadó adta ki.

A könyvbemutatók után követke-
zett Alexandru Cistelean és Demény
Péter előadása *Hasonlóságok és kü-
lönbségek a mai román és magyar iro-
dalomban* címmel.

A rendezvény második felében sor
került az Írószövetség Marosvásárhe-
lyi Fiókjá által létrehozott fordítói kü-

löndíj átadására. A Communitas Ala-
pítvány által támogatott díjat hatodik
alkalommal osztották ki, az idén is
ketten vehették át ezt az elismerést:
Máté Irén segesvári születésű író,
könyvkiadó, a bukaresti Curtea Veche
Könyvkiadó vezetője a román–ma-
gyar irodalmi kapcsolatok ápolásáért
és a magyar irodalomból románra for-
dított művek kiadásáért, valamint *Szá-
vai Géza* író, szerkesztő, könyvkiadó,
a budapesti Pont Kiadó vezetője a
román–magyar irodalmi kapcsolatok
ápolásáért és a román irodalomból
magyarra fordított művek szerkeszté-
séért és kiadásáért. A laudációkat De-
mény Péter és Markó Béla tartotta.

Mint minden évben, az esemény az
idén is felolvasással zárult, Hanna
Bota, Demény Péter, Adrian Giurgea,
Ana Maria Crișan, Káli István, Dézsi
Zoltán, Constantin Nicușan, Kocsis
Francisko, Szakács István és Eugeniu
Nistor olvastak fel verset vagy
prózárt.

Gáspár Attila

RENDEZVÉNYEK

Társasjátéknepok a Kultúrpalotában

A hét végén, október 27–29. között tartják meg a ma-
rosvásárhelyi Kultúrpalotában a 9. Társasjátéknepok
című rendezvényorsorozat, amelynek keretében a leg-
újabb játékokat próbálhatják ki, illetve vásárolhatják
meg az érdeklődők. A programban számos izgalmas
verseny, tombola és dokumentumfilm-vetítés is szere-
pel. A vásár péntektől vasárnapig 10-től 20 óráig tart
nyitva.

Kamarazeneest

A XXXIII. Constantin Silvestri nemzetközi zenei fesztivál
október 24-én, kedden (ma) 19 órakor újabb kamara-
zeneesttel folytatódik a Kultúrpalota kistermében. A
nagyérdemű két németországi művész játékát hallgat-
hatja, Nyulász Viktória fuvolán, Orbán András zongorán
ad elő Bach-, Schubert- és Prokofjev-műveket.

Gyűjtők vására

A Maros Megyei Bélyegygyűjtők Egyesülete a hét végén
megszervezi a gyűjtők vásárát. A marosvásárhelyi Mihai
Eminescu Kulturális Központban (a korábbi Ifjúsági
Házban) október 28-án, szombaton 7.30 és 14 óra kö-
zött zajló vásáron egybekel mellett régi pénzürmékből,
bélyegekből, térképekből és kitüntetésekből lehet majd
válogatni.

Tóth Zsombor könyvbemutatója

Tóth Zsombor A hosszú reformáció jegyében. Vallási
perzekúció és tanúságtétel a református irodalmi ha-
gyományban a gyászévtizedtől 1800-ig című kötetét
mutatják be október 30-án, hétfőn 17 órakor a Teleki
Téka olvasótermében. A szerzővel, aki a HUN-REN
Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalmi Intézeté-
nek főmunkatársa, a Lendület kutatócsoport vezetője,
a Teleki Téka munkatársai – Bányai Réka, Kimpian An-
namária és Lázok Klára – beszélgetnek.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund,
Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Október 23-a a szabadság mellett a nemzeti egységre is emlékeztet

1956. október 23. a szabadság mellett a nemzeti egységre is emlékeztet bennünket – mondta Zsigmond Barna Pál, az Európai Unió Ügyek Minisztériumának parlamenti államtitkára vasárnap Budapesten.

Az államtitkár a Határtalanul a Magyar Fiatalokért Egyesület Országgházban tartott tanácskozásán kiemelte: a rendezvény ma már a Kárpát-medence legjelentősebb fiatal magyar politikusaik összegyűjtő fórum, az egyesület pedig a legjelentősebb ernyőszerkezete a Kárpát-medencei politikával is foglalkozó szervezeteknek.

Zsigmond Barna Pál rámutatott: a mostani rendezvény jó alkalom arra, hogy együtt emlékezzenek 1956 hőseire.

1956. október 23. nem csupán az anyaországban, hanem szerte a Kárpát-medencében a magyar forradalom napja volt – idézte fel, hozzátéve: nemcsak Budapesten zajlottak harcok, hanem Kárpát-medence-szerte is sok magyar állt ki a szabadságért, és sokan az életükkel fizettek a határon túl is. 1956 szellemisége összeköti a magyarságot, és „ahogy nagyapáink és apáink nem táncoltak úgy, ahogy Moszkvában fűtültek, úgy a jelenlegi fiatalok sem akarnak úgy táncolni, ahogy Brüsszelben vagy más városokban fűtülnek” – fogalmazott.

Az államtitkár rámutatott: más-más

eszközökkel kell harcolni, és más helyzetben vannak a határon túli fiatalok, de a legfontosabb az, hogy az elkövetkező időszakban a sorsdöntő európai uniós választásokon mindenki vegyen részt és hallassa a hangját, hogy a nemzeti egység megmaradjon.

Molnár Balázs, az Európai Unió Ügyek Minisztériumának helyettes államtitkára arról beszélt, hogy 2010 óta a magyar kormány világmagyságra gondol, és az uniós elnökségre való felkészülésnél is ez egy nagyon fontos szempont. Nemcsak az anyaországi, hanem a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő magyarokat is szeretnék megszólítani, velük is szeretnék beszélni – hangsúlyozta. Az Európai Unió teljes szintjén a szuverenista és a federalista erők jelentős összecsapása zajlik, nagyon komoly erők szólnak meg a federalista Európa mellett. Magyarországnak és az egész közép-kelet-európai térségnek az az érdeke, hogy erős nemzetállamok alkossák az Európai Uniót, és a magyar kormány mindent megtesz ennek érdekében – közölte.

Nacsa Lőrinc miniszteri biztos, az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség elnöke arról beszélt, hogy olyan világban élünk, ahol folyamatosak a háborúk és támadások, ideológiai gyarmatosítás zajlik. „A mi generációnk a békét szeretné” – fogalmazott.

A KDNP-s politikus a rendezvényen

részt vevő közel 300 fiatal köszönetét fejezte ki 1956 hőseinek, mint mondta, ez a generáció hálás az 56-os fiataloknak, Mansfeld Péternek, Szabó Ilonkának és a többieknek, akik fontosnak tartották és elég bátrak voltak ahhoz, hogy „kiálljanak a magyar szabadság, a magyar béke és a magyar szuverenitás védelmében”.

Ma sem egyszerűbb a helyzet, bár Budapest utcáin nincsenek erőszakos események, de szerte Nyugat-Európában változik a helyzet. Európa határain háborúk alakulnak ki, s ekközben az Észak-Amerikából és Nyugat-Európából érkező liberális nyomás a közép-európai fiatalokat akarja a befolyása alá vonni. Az a feladatuk, hogy a hazaszeretet talaján állva összefogják azokat a fiatalokat, akik készek tenni a hazájukért, a helyi közösségekért – húzta alá.

Megjegyezte: jövőre Magyarországon két, Romániában négy választás lesz. Hallatni kell a hangjukat, meg kell mutatni – különösen az EP-választáson –, hogy ideje visszatérni a normalitás útjára – mondta.

Farkas Dániel, a Fidelitas elnöke rámutatott: az egyesület által szervezett több tucat rendezvény erősítette a Kárpát-medencében élő fiatalok hazaszeretét. A tanácskozáson résztvevők elkötelezték a magyarság és a Kárpát-medence jövője iránt, ami talán soha nem volt olyan fontos, mint napjainkban. (MTI)

Fotó: MTI

Nemzetközi vita a Balti-tenger lezárása miatt

A nemzetközi jog durva megsértése lenne, ha a NATO-országok úgy döntenének, hogy a Balticconnector gázvezetékben keletkezett károk miatt meggátolják az orosz hajók áthaladását a Balti-tengeren – jelentette ki Alekszandr Grusko orosz külügyminiszter-helyettes hétfőn Moszkvában újságíróknak nyilatkozva.

„Ez a nemzetközi közlekedési és hajózási jog durva megsértése lenne, amit a NATO-országok, különösen az Egyesült Államok, szeretnek minden sarkon ismételtetni. Mind Brüsszelben, mind a NATO-országok más fővárosaiban tudtában kellene lenni annak, milyen súlyos következményekkel járna egy ilyen lépés” – mondta kérdésre válaszolva a diplomata.

Grusko Edgars Rinkevics lett elnök egy múlt pénteki kijelentésére reagált, amely szerint a Balti-tengert le kellene zárni minden orosz hajó előtt, ha a vizsgálat egyértelműen kideríti, hogy Oroszországnak köze van a Finnországot Észtországgal összekötő Balticconnector gázvezeték megrongálásához.

„Tudjuk, hogy egyes politikusok és NATO-stratégák arról álmodoznak, hogy a Balti-tenger a NATO belső tavává válik. Ez nem fog megtörténni, ez soha nem fog megtörténni” – mondta hétfőn az orosz miniszterhelyettes.

Grusko azt tanácsolta a nyugati országoknak, hogy azt az energiát, amellyel a Balticconnector vezeték megrongálódását vizsgálják, fordítsák inkább az Északi Áramlat gázvezetékek felrobbantása felőlőseinek azonosítására.

„Ha Lettország valóban abból indul ki, hogy a jelentős kár okozása fegyveres támadással egyenértékű, ahogyan azt a NATO stratégiai dokumentumai írják, akkor az Északi Áramlat-2 (esete) után a Balti-tengert az amerikai hajók elől kellett volna elzárni, elsősorban Németországnak” – tette hozzá.

Dmitrij Peszkov, a Kreml szóvivője hétfőn megismételte korábbi kijelentését, miszerint Oroszországnak nincs köze a Balticconnectorban keletkezett károkhoz.

A lett elnököt „válaszul szeretném megkérdezni, hogy mi legyen a Balti-tengerrel, miután a vizsgálat befejeződik, és miután kiderül, hogy ki hajtotta végre és ki rendelt el az Északi Áramlatok elleni terrorcselekményt a Balti-tengeren?” – fogalmazott az orosz elnöki szóvivő. (MTI)

Ország – világ

Özönlenek az ukránok

Több mint 200.200 román és külföldi állampolgár lépte át Románia államhatárát vasárnap a be- és kilépőoldalon, körülbelül 47.800 járművel – tájékoztatót hétfőn a határrendészet. A belépőoldalon 97.336 személy jelentkezett ellenőrzésre, köztük 10.661 ukrán állampolgár. Tavaly február 10-e óta 6.440.675 ukrán állampolgár lépte át Románia határát a belépőoldalon. (Agerpres)

Takarékoskodás

A nemkormányzati ügyfelek bankbetétei idén szeptemberben az előző hónapoz képest 2,7 százalékkal 547,934 milliárd lejre nőttek, az előző év azonos időszakához viszonyítva pedig 11,4 százalékkal (reálértéken 2,4 százalékkal) emelkedtek a Román Nemzeti Bank (BNR) hétfőn közzétett adatai szerint. A múlt év azonos időszakához viszonyítva a lejben kifejezett devizamegtakarítások mérséklődése 4,7 százalékos volt (euróban kifejezve 5,2 százalékos a csökkenés).

Hőségrekord volt a hétvégén

Megdől szombaton az október 21-ei országos hőmérsékleti rekord Romániában: 35,1 Celsius-fokot mértek Turnu Măgurelén – nyilatkozta vasárnap a közszolgálati rádió Meda Andrei meteorológus. A szakember tájékoztatása szerint emellett az ország 129 meteorológiai állomásán is megdőlték a helyi hőmérsékleti rekordok. Bukarestben például, a filareti állomásnál 31,5 fokot mértek, a korábbi rekord 29,6 fok volt. (Agerpres)

Lehül az idő

Az ország nagy részén lehül az idő a következő két hétben, és esőre is számítani lehet – derül ki az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) október 23. és november 5. közötti időszakra szóló előrejelzéséből. A hétfői prognózis szerint Erdélyben és Máramarosban szerdáig meleg lesz, 20-22 Celsius-fok körüli nappali csúcserővel, amelyek aztán a hónap végére 16-19 fokra, november első napjaiban pedig 13-14 fokra mérséklődnek. Éjszaka többnyire 6 és 10 fok közötti, november elején ennél némileg alacsonyabb értékekre kell számítani. Október 25-e után gyakran várható eső, 26-a és 28-a között jelentős mennyiségben. (Agerpres)

A cél...

(Folytatás az 1. oldalról)

„A magyar erőfeszítések azonban megállíthatatlannak tűnnek: jelenleg ismét a magyar zászló színeire festették!” – sorolja a cikkíró.

Egy helyi legenda szerint a 13. században környékbeli székelyek a hegyen húzódtak meg, hogy megmeneküljenek a tatárok ostromától. A Székelykő a környék egyik legfontosabb turisztikai célpontja. Évente jelentős számú, elsősorban magyar turista választja úti célul Torockó községet, ahol a lakosság több mint 90%-a magyar nemzetiségű.

Nos, a háborús veszély, a napi koalíciós botrányok, az egyre mélyülő szegénység, a napirenden levő agresszió, a drogozás állambiztonságot veszélyeztető méretei, a mindent behálózó korrupció mellett egyeseknek az a legnagyobb problémája, hogy a Székelykő jelzőszlopai milyen színűek. Illetve van még egy problémájuk, aminek a részleteire most nem térünk ki: hogy Orbán Viktor Vlagyimir Putyint preferálta, dacol az Európai Unióval, nem vett részt az informális csúcstalálkozón más uniós vezetőkkel.

Az Európai Tanács rendkívüli ülésén első alkalommal találkozott személyesen egy EU-tagállam kormányfője Putyinnal. A cikkíró szerint Orbán egyrészt azt üzent Putyinnak, hogy Magyarország soha nem akar szembe szállni Moszkvával. Másrészt Putyin megragadta az alkalmat, hogy bemutassa a médiának, hogy Oroszországnak a nemzetközi elszigeteltségről szóló „pletykák” ellenére is sikerül „fenntartania és fejlesztenie” kapcsolatait Európával.

Magyarország 2024. július 1-jén veszi át az Európai Unió soros elnökségét. Az Európai Parlamentben azonban máris vannak olyan hangok, amelyek az ütemterv felülvizsgálatát kérik. „Az ülés után nincs ok arra, hogy Magyarország elvállalja a Tanács elnöki tisztségét. Nem hagyhatjuk, hogy Putyin nagykövete irányítsa az EU-t” – mondta például Alin Mituță román liberális EP-képviselő.

Mit mondhatnánk, minden alkalmat „meglovagolnak” a román nacionalisták, „egy határkötőtől a magyar miniszterelnökig”, a cél, a jövő évi szavazatok reményében.

Tisztelet a szabadságharc hőseinek

(Folytatás az 1. oldalról)

marosvásárhelyi szervezetének elnöke, Frunda Csenge frakcióvezető, helyi tanácsosok, körzeti elnökök, megemlékezők. Az eseményen Szabó Zsófia, a Sapientia EMTE negyedéves jogszhallgatója, a Maros Megyei Magyar Diáktanács nevében, illetve Tamási Zsolt történész, helyi tanácsos beszélt az esemény történelmi jelentőségéről, majd a résztvevők elhelyeztek egy-egy szál virágot az '56-os hősök tiszteletére.

A Kereszténydemokrata Platform, a Romániai Magyar Kiszgazda és Kisvállalkozói Platform és az Erdélyi Magyar Baloldal megemlékező rendezvénye 18 órától volt a Vártemplomban, ahol Henter György vártemplomi református lelképásztor ünnepi istentiszteletet tartott, majd átadták a Tóth Ilona-díjat. Tóth Ilona Gizella szigorló orvosnőként vett részt az 1956-os forradalomban. Ápolóként dolgozott, amikor a kórházban tartott razzia letartóztatták, és 1957-ben, alig 24 évesen kivégezték, így személye az 1956 utáni megtorlások egyik szimbolikus alakja lett. Erre való tekintettel az idén Varga László, a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem (MOGYTTE) utolsó éves orvosnőhallgatóját, a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ) volt elnökét díjazták közösségi szerepvállalásáért. Több esetben kiállt az egyetemi magyar diákok jogaiért, több esemény főszervezője volt, és számtalan esetben diákszövetségi elnökként is hallgató egyetemi társainak hangját a különböző fórumokon. A díjat – oklevelet és pénzjutalmat – dr. Vass Levente, a Romániai Magyar Kiszgazda és Kisvállalkozói Platform elnöke adta át. Az eseményen részt vevők fáklyák fényénél helyezték el a megemlékezés virágait a kopjafánál.

Magyarellenes molinóval emlékeztek a román nacionalista szervezetek Úzvölgyében

Nyíltan magyarellenes, „Magyarok, menjetek vissza Mongóliába, ahonnan jöttetek” feliratú molinóval emlékezett az úzvölgyi katonatemetőben vasárnap a román nacionalista szervezetek mintegy 200 tagja a román hadsereg napján – számolt be több erdélyi hírportál.

A román hadsereg napja (október 25.) alkalmából szervezett felvonulást három nappal korábban, vasárnap tartotta a Nemzet Útja (Calea Neamului) és Ortodox Testvériség (Frăția Ortodoxă) nacionalista szervezet. A közösségi médiában közzétett felhívás szerint válaszként arra, hogy szerintük „a magyar politikai szervezetek óriási nyomást gyakorolnak” a hatóságokra az általuk felállított újabb keresztet eltávolítása érdekében.

Mihai Târnoveanu, a Nemzet Útja vezetője pár követőjével már hétközben az úzvölgyi temetőbe látogatott. A közösségi oldalán közzétett videófelvétel szerint a télre való felkészülésként viasszal és favédő szerrel kenték be a július 8-án önkényesen felállított 151 fakeresztet, melyeket a bírósági

Fotó: Facebook

végzés nyomán június végén eltávolított 50 betonkereszt helyére emeltek.

A keresztet a román hős (Erou român) feliratú, a román zászló színével díszített tábláskákak szereltek, a nagyobb keresztre „A román hadsereg hőseinek emlékére” felirat került, alsó részére román zászlót tekertek.

A román zászlókat lengető, több-

nyire román képviselőbe öltött mintegy 200 fős tömeg bevonult a temetőbe, ahol terített asztal várta. A hangszórókból román katonadalok és a román himnusz zengett. Ortodox szertartást tartottak, és felolvasták azoknak a román hőseknek a névsorát, akiknek a maradványai szerintük az úzvölgyi temetőben nyugszanak. A résztvevők „Jelen!” felkiáltással válaszoltak a nevekre. (MTI)

Erasmus- és környezetvédelmi projektek a Bolyaiban

A diákoknak kedveznek a változások

Nagy-Bodó Szilárd

A Bolyai Farkas Elméleti Líceum nem véletlenül tartozik Erdély legjobb magyar iskolái közé. Diákjai számos versenyről hoznak el díjakat, és mind a kisérettségén, mind az érettségén jó eredményeket érnek el. A nyári érettségén csupán egy olyan diák volt a főépületben tanulók közül, aki nem szerezte meg az átmenő jegyet, viszont az őszi – az idei évben augusztusi – pótérettségén neki is sikerült. Továbbá a Bolyai Farkas Elméleti Líceum számos versenynek adott otthont az elmúlt tanévben, és hasonló célkitűzéseik vannak az idei tanévre is. Emellett számos projekt fut az iskolában, amelyek azt célozzák, hogy mind a diákok, mind a tanárok felkészültebbek legyen, mélyítsék el az ismereteiket.

Még júniusban hirdették meg a minisztérium egy olyan projektet, amelyben általános és középiskolák vehetnek részt gyakornoki iskola címen. Ez azt jelenti, hogy a pedagógiai szakmára készülő egyetemisták gyakorlaton vehetnek részt, mondta Hajdú Zoltán, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója, aki hozzáfűzte, hogy az előző években is voltak gyakorlaton diákok az iskolában, viszont ez nem volt hivatalos. Ettől a tanévtől kezdve

pedagógiai profilon tanuló diákok gyakorolhatnak hivatalosan a Bolyai líceumban, az iskola vezetősége ezzel is támogatni szeretné az Erdélyben magyarul tanuló egyetemistákat.

Egy másik projekt, amelyre az iskola megszerezte a minisztériumi jóváhagyást, a pilot vagy kísérleti iskola. Ez azt takarja, hogy a tizenkettedikesek az ötödik, utolsó modulban csak az érettségi tantárgyak óráin vesznek részt. A többi órájuk sem marad el, de azok online lesznek megtartva, magyarázta Hajdú Zoltán. Ezzel a projekttel azt érte el az iskola, hogy a végzős diákok az utolsó öt hétben hetente csak két vagy legfeljebb három napot kell a tanintézményben töltsenek, így több idejük lesz felkészülni a próbatételre.

Emellett a Bolyai már november-től zöldiskola lesz, hatványozottan oda fognak figyelni a környezetvédelemre, amely kapcsán mind a tanárok, mind a diákok úgy gondolják, hogy ez az egyik legégetőbb probléma. Hajdú Zoltán úgy fogalmazott, úgy gondolják, hogy a diákjaikat fel kell készítsék egy fenntarthatóbb életre, arra, hogy valamin változtatni kell, hiszen az időjárás is jelzi, hogy valami nincs rendben. Ezt a változást pedig az iskolában kell kezdeni. Az erre

vonatkozó projektet az iskola vezetősége közösen írta meg a diákokkal.

Kiss Emma XI. osztályos tanuló is részt vett a projekt megírásában. Meglátása szerint a diákokat eddig nem igazán foglalkoztatta a környezetvédelem kérdése, éppen ezért számos képzést fognak szervezni szakemberek bevonásával, különböző tematikákban. Ezzel próbálják felkelteni a diáktársak érdeklődését. Nyereményjátékokkal is készülnek. A projektben helyet kap a szelektív hulladékgyűjtés, amely előreláthatólag novemberben kezdődik, ezzel a marosvásárhelyi iskola lesz az első olyan tanintézmény, ahol ezt bevezetik. De ezelőtt lesz felvilágosítás is a diákok körében, hogy mindenki tisztában legyen vele, hogyan és hova kell eldobni a különböző hulladékokat, ezenkívül már volt egy esemény, a green mobility – zöldmobilitás –, ahol a diákok a biciklizésről hallgathattak előadást, szerdán – október 25-én – pedig faültetést szerveznek, az elkövetkezendőkben pedig a fast fashion, a szezonális étkezés és a helyi termékek vásárlása, a helyi termelők támogatása is terítéken lesz – mondta el Kiss Emma.

– Az iskolában több zöldprojekt fut, és a nyereményjáték csak tovább fokozza az érdeklődést. A különböző fenntarthatósági eseményekre szép számban szokott ellátogatni a diákság – fogalmazott Kiss Emma. – Viszont a zöldkérdésekben, a környezetvédelemben nem szabad rövid távon gondolkodni, ezért a mi projektünkben is van három olyan komponens, amelyeknek hosszú távú hatása van, ilyen a szelektív hulladékgyűjtés, a kupakgyűjtő verseny, illetve a Re-Pohár, amelyeket az elkövetkező években használhat majd az iskola diáksága – mondta Kiss Emma. – Az első két komponens tekintetében is jelen van a hosszú távú gondolkodás, hiszen mind az osztálytermekbe, mind az iskola udvarára kihelyezett szemetesedények ott maradnak, és évekig használhatók lesznek, a kupakgyűjtést is meg lehet szervezni, az összegyűjtött du-

Kiss Emma és Nagy Kincső XI. osztályos diákok

Fotók: Nagy-Bodó Szilárd

gókat minden évben fel lehet kínálni karitatív célra.

Emellett a Bolyai Farkas Elméleti Líceum esetében hat Erasmus-programról lehet beszélni, amelyek közül az egyiket júniusban zárták le. Ezt még a volt II. Rákóczi Ferenc Katolikus Teológiai Líceumtól kapta meg az iskola, amikor 2022 májusban a legfelsőbb bíróság döntése értelmében a tanintézményt a Bolyaihoz csatolták. Ez a hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségéről szólt, és három partneriskola vett részt benne. A nyáron egy másik Erasmus-program keretében az iskola nyolc tanára Olaszországban továbbképzőn vett részt, ahol az online oktatáson belüli értékelés módszereit sajátították el. Bár jelenleg nincs online oktatás, de az ötödik modulban a végzős osztályok számára lesz, fontos, hogy a digitális eszközökkel felszerelt termekben a tanárok ki tudják használni azokat a lehetőségeket, amelyeket a technológia nyújt számukra, mutatott rá Hajdú Zoltán, aki hozzáfűzte, hogy meglátása szerint ezeket a módszereket a diákok sokkal jobban kedvelik.

– A sorban következő Erasmus-projekt a 4forFuture, ami egy éve zajlik. Ennek keretében volt két tematikus nap, egy pedagógus-továbbképző, egy tábor és egy kutatási program. Ez a program

még folytatódni fog egy helyi és egy nemzetközi versennyel, még további két tematikus nap is lesz. A projekt lezárása előtt az a cél, hogy a város polgármesterének átadjunk egy tanulmányt, amelyben javaslatokat teszünk arra, hogy miként lehetne fenntarthatóbb, környezetbarátabb a város – húzta alá a líceum igazgatója.

– Az utolsó megírt projekt a diákmobilitást célozza. Az iskola 16 diákja 2024 áprilisában és májusában három hetet fog eltölteni egy granadai továbbképzőn, ahol a weboldalok készítéséről tanulhatnak. Ez az iskola számára azért fontos, mert minden évfolyamon van három informatikaosztály, és ezeken a továbbképzéseken új ismereteket fognak elsajátítani a résztvevők – mondta Hajdú Zoltán.

Emellett pedig működik a Kristálytisza elektronika, amelynek már hagyománya van az iskolában. Most egy újabb két éves szerződést írt alá a Bolyai. Ez azért is lényeges, mert az iskolában mindig nagy szerepet játszott az elektronika, elektronikakör is működött benne még a rendszerváltás előtt, és a mostani Erasmus-program keretében a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel és magyarországi, illetve felvidéki partnereikkel próbálják ezt a hagyományt fenntartani – számolt be az iskola igazgatója.

Hajdú Zoltán, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója

25. Bernády Napok

A városépítő szellemiségét ápolják

1994. november 4-én nyitotta meg kapuit a Horea utcában a Dr. Bernády György Közművelődési Központ, amelyet a Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány hozott létre és működtet. Az alapítványt a Maros megyei RMDSZ 1992-ben létesítette a többi között a céllal, hogy az egykori városépítő szellemiségét ápolják, ugyanakkor a Bernády Ház a helybeli magyar közösség kulturális, szellemi központjává váljon. Az épület, amely időközben átalakult, 28 éve megszakítás nélkül irodalmi estek, könyvbemutatók, vitaműsorok, tudományos előadások, előadóműsorok, szemináriumok, klubdelutánok, képzőművészeti, fotóművészeti, népművészeti kiállítások és más rendezvények otthonává vált. Eddig közel 200.000-en vettek részt a mintegy 3500 eseményen, és látogatták meg a több mint 500 tárlatot, a mintegy 800 könyvbemutatót és sok más rendezvényt. Az alapítvány legkiemeltebb eseménye az immár 25 éve szervezett Bernády Napok. Az idei, jubileumi rendezvényről Borbély Lászlóval, az alapítvány elnökével beszélgettünk.

Vajda György

– Mit jelent a szervezők számára a 25 év?

– A Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány – Bernády Alapítvány – 32 éves, és valóban, már negyedszázada szervezzük a Bernády Napokat. Kimondani, visszatekinteni is sok mindazokra az eseményekre, amelyeknek otthont adott a Bernády Ház. Számunkra a legfontosabb, hogy ennyi idő alatt a marosvásárhelyiek (és nem csak ők) megszerették a Bernády Házat, ide szoktak, szeretettel jönnek el az eseményekre, mondhatni hazajárnak, és így valóban teljesítettük azt a kitűzött célt, amelyet a létrehozásakor megfogalmaztunk, azt, hogy a marosvásárhelyi magyar közösség kiemelt szellemi központja legyen ez a ház. 25 évvel ezelőtt kezdeményeztük a Bernády Napok szervezését, amely azóta minden évben megkoronázza az évi eseményeket, tevékenységünket, hiszen ekkor valóban Bernády György életére, munkásságára összpontosítunk. Az elején szerényebben kezdtünk, csupán egynapos esemény volt, de az évek során bővült a Bernády Napok, és most már több mint egyhetes rendezvénysorozatot szervezünk. Ezen belül pedig néhány éve középpontba helyeztük a fiataloságot, mivel fontosnak tartjuk, hogy az ifjabb nemzedék ismerje meg Bernády Györgyöt és a várost, hiszen ezáltal erősítjük a marosvásárhelyi szellemiséget.

– Az idén is több esemény kimon-dotan a fiatalokhoz szól.

– Valójában már október 16-án megkezdődött a *Városunk szobrai* című online diákvetélkedő. Az alapötlet az volt, hogy a fiatalok naponta többször elmennek e nagy-

szerű köztéri alkotások előtt, de valójában keveset tudnak azokról a személyiségekről, akikről készültek, illetve az alkotókról. Játékos kvíz formájában osztjuk meg ezúttal a helytörténeti ismereteket a diákokkal. Az idén tíz iskolából hatvanhárom háromfős csapat nevezett be. Ez is jelzi a vetélkedő népszerűségét. Több mint száz gyerek és fiatal nevezett be az idén az október 24–25-én a Szász Adalbert sportiskolában tartandó teremlabdarúgó- és kosárlabda-bajnokságra. E rendezvényt Vita Csaba szervezi. Szintén a fiatalok fantáziáját felcsigázó rendezvényünk az október 27-én, pénteken 12 órakor a Bernády Házban nyíló tematikus tárlat, amelyen a Marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceum diákjainak munkáiból nyílik kiállítás: az 5-8. osztályosok szobrai, valamint a 11. osztályosok festményeit tekinthetik meg az érdeklődők.

– Miben tér el ez a rendezvény az előző években szervezettektől, ha már kerek évfordulóról van szó?

– Október 26-án, csütörtökön 18 órakor lesz a Bernády Napok hivatalos megnyitója a Bernády Házban, és ezúttal valóban kicsit másabb lesz, mint az előző években, mivel egy módfelett érdekes, különleges kiállítást is megnyitunk. A Maros Megyei Múzeum munkatársai egy pályázat keretében bővítik a Kultúrpalotában levő Bernády György-émlékiállítás anyagát, ezért korábban egy olyan felhívással fordultak a lakossághoz, hogy amennyiben van a tulajdonukban a városépítő polgármesterhez vagy a korához kötődő tárgy, akkor kölcsönözzék vagy adományozzák a kiállításra. Természetesen ezt a gyűjtést kutatómunka is kiegészíti. A múzeum úgy tervezi, hogy jövő év márciusában nyitja majd meg a ki-

állítást, de ezt megelőzően a Bernády Házban kiállítunk néhány tárgyat a Bernády-hagyatékából, közülük néhány eddig ismeretlen. Itt látható többek között Bernády György tanulmányi diplomája, szabadkőműves-tevékenységéhez kötődő emlékek, olyan dokumentumok, mint az amerikai útjára váltott hajójegy vagy az itt naponta kézbesített újság, ugyanakkor a múzeum és a színház tervei is, amelyek elkészültek ugyan, de kivitelezésüket az első világháború kirobbanása, majd az országváltás megakadályozta. A Maros Megyei Múzeummal közösen szervezett *A Marostól a Niagaráig* című kiállítást Orbán János történész nyitja meg, aki számos érdekességet árul majd el Bernády Györgyről.

– Jó hír az is, hogy megújult a Bernády-szobrot körülvevő park.

– A pénteki rendezvényünk elmaradhatatlan mozzanata Bernády György sírjának a megkoszorúzása 10 órakor a református temetőben, majd ezután, várhatóan 10.15 órakor kezdődik az esemény a szobornál. Ezúttal nemcsak a szobrot koszorúzzuk meg, hanem felavatjuk a megújult parkot is. Ki kell emelnem azt, hogy alig négy évvel a marosvásárhelyi véres események után, 1994-ben még feszült hangulatban, akkor politikai ellenzékbe vonulva sikerült felavatnunk a Bernády-szobrot, amely visszatérően is nagy teljesítménye volt a marosvásárhelyi magyarságnak. Akkor a kezdeményező Szepešy László, az RMDSZ szervezési alelnöke egy szép parkot is elképzelt a szobor köré. Sajnos a 2000-tól regnáló városvezetés elhanyagolta ennek a karbantartását, időnként még a világitótesteket is „elfelejtették” kicserélni. Az elgázosodott, elnőtt tiszafák sehogy sem néztek ki. A polgármester-váltást követően meghirdettek egy pályázatot, amelyre a lakosok, civil szervezetek a várossal kapcsolatos terveket nyújthattak be. A marosvásárhelyiek szavazata alapján választották ki, hogy melyek valósuljanak meg. A nyertes pályázatok kivitelezését a polgármesteri hivatal támogatta. Nos, erre a pályázatra jelentkezett saját tervével Jáni Rozália tájépítész, a városi virágkertetészet volt kertészmérnöke. Pályázata az első tíz között volt, elnyerte a vásárhelyiek tetszését, és az ő tervei alapján rendezték át a dísznövényeket a szobor körül. Ehhez társultak a járda és a szegletkő, valamint a világitótestek hi-

Fotó: Nagy Tibor

vatal által támogatott felújítási munkálatai is, illetve a szobortakarítás. Annak külön örülünk, hogy így civil kezdeményezésre, a marosvásárhelyiek szavazatával újulhat meg a környék, amely teljes pompájában tavasszal látható, hiszen akkor virágzik majd a nemrég elültetett róza és más dísznövények is. Az újjáavatáson jelen lesznek többek között a megyei tanács, a polgármesteri hivatal, az RMDSZ és más civil szervezetek képviselői, és természetesen várjuk a marosvásárhelyieket is.

– A Bernády Napok kiemelkedő eseménye a gálaest, ahol a Gyarmathy János szobrászművész által készített Bernády-émlékplakettel díjazták azokat, akik munkájuk során hozzájárultak Bernády szellemiségének ápolásához, a város anyagi, szellemi és kulturális építéséhez. Azt nem kérdelem, hogy ki az idei díjazott, mert tudom, hogy sokak számára meglepetés, hiszen csak a gálán derül ki a neve.

– Ezzel is külön örömet szeretnénk szerezni a díjazottnak, de főleg az érdeklődőknek, mert az ilyen jellegű meglepetéseknek külön varázsa van. Természetesen

az érintettet időben értesítjük. Már az első díj átadásakor is azt tapasztaltuk, hogy mennyire örvendenek azok, akik átvehetik a díjat, és igazán értékelik azt, hogy így is megköszönjük a városért tett munkájukat. Többen közülük – rendezvényen kívül is – rendszeresen bejönnek a Bernády Házba, érdeklődnek munkánk iránt, valójában egy nagy család tagjai lesznek. És, ahogy már a közönség megszokhatta, a gálára minden évben egy-egy kiemelt magyarországi vagy hazai előadóművészt hívunk meg. Az idén Szinetár Dóra Jászai Mari-díjas magyarországi színművész *Csináalom a fesztivált!* című egyéni műsorát láthatjuk, zongorán kíséri Bolba Tamás. A gálaest 18 órakor kezdődik a Kultúrpalota nagytermében. Jegyeket hétköznapiokon 9–17 óra között lehet igényelni a 0265-266-855-ös telefonszámon vagy személyesen a Bernády Házban. Várunk szeretettel minden érdeklődőt, hogy együtt ünnepeljünk és emlékezzünk a városépítő Bernádyra, akinek szellemisége arra kötelez, hogy minden igazi marosvásárhelyi munkájával, tevékenységével is ápolja ezt az örökséget.

Bernády-émlékplakettben részesültek: Fodor Imre, Marosvásárhely polgármestere (1999), Frunda György szenátor, államelnökjelölt (2000), Virág György, a Maros Megyei Tanács elnöke (2001), prof. dr. Dóczy Pál (2002), Darabán Ottó, az Aquaserv vezérigazgatója (2003), dr. Imreh Ernő ügyvéd (2004), Csiky Boldizsár zeneszerző (2005), Keresztes Gyula műépítész (2006), Csató Béla plébános (2007), Lokodi Edit Emőke, a Megyei Tanács elnöke (2008), Kovács András Ferenc író, költő (2009), Lohinszky Loránd színművész (2010), Markó Béla író, költő, miniszterelnök-helyettes (2011), dr. Kovács Levente színházi rendező, színhézagógus, egyetemi professzor (2012), Marosi Ildikó és Marosi Barna írók (2013), dr. Kolozsváry Zoltán gépészmérnök, főiskolai, egyetemi oktató, feltaláló, műszaki szakíró (2014), Nagy Miklós Kund erdélyi magyar publicista, szerkesztő, művészeti író, műfordító (2015), Gálfalvi György író (2016), Gyarmathy János képzőművész/szobrász (2017), Ötvös József nyugalmazott lelkipásztor (2018), Pál-Antal Sándor történész, levéltáros, akadémikus (2019), dr. Kikeli Pál István professzor (2021), Spielmann Mihály történész (2022).

Szinetár Dóra Marosvásárhelyen

Előzetes a 25. Bernády Napok gálaesti koncertjéről

– Ön sokat foglalkoztatott művész, örülünk, hogy mégis sikerült a 25. Bernády Napok gálaestjén való szereplését is beiktatnia fellépései sorába. Október 29-én már a budapesti MOMkultban lesz életrajzi stand up műsora. Az *Egy életem* című estjéből átsugárzik majd valami Marosvásárhelyre is?

– Most erre az estre készülök minden nap, nekem is egy nagyon szórakoztató és tanulságos utazás ez a saját történetemben. Automatikusan jönnek elő az ott kibontott sztorik a koncerteken, figyelem, hogy reagálnak rá, mennyire tudok átadni egy-egy szürreális emléket.

– Színdarabok, musicalek, tévésorozat sikeres szereplője, az éneklés, koncertezés is élete része. Újabban a *Függöny fel!* Centrál színházi változatában nyújtott kiváló alakítását méltatja a média. Ebben egy újabb arcát mutatja föl. A *Csináalom a fesztivált* című estjén ebből

a sokoldalúságából is kap ízelítőt a marosvásárhelyi közönség?

– Igen! Ez a terv! Az est címe többek közt azt is akarja sugallni, hogy ez egy szélsőséges dalokból összeállított koncert, ahol megpróbálok minél színesebb képet adni azokról a zenés előadásokról, amiket szeretek, és azokból a híres fesztiváldalokból, amelyek a leginkább megszólítottak az elmúlt években.

– Nagyon sok követője van a közösségi médiában. Ez a Gólkirályság sorozatban nyomon kísért alakításának is köszönhető. Erdélyi követőkről van tudomása?

– Néha különböző okokból meg kell nézmem az úgynevezett eléréseket a közösségi oldalaimon, és évek óta az a tapasztalatom, hogy a magyarországi követők vannak a legtöbben, de rögtön utána Erdély következik. Én ennek nagyon örülök. Talán az a rengeteg koncert

is szerepet játszik ebben, amiket az elmúlt több mint tíz évben itt adtunk.

– A másfél napos vásárhelyi kiruccanás nem kis erőpróba. Mit vár tőle?

– Boldog vagyok, hogy ismét felléphetek a csodás Kultúrpalotában, várom a helyi közönséget is, mert mindig új impulzusok érnek, amikor itt vagyok, és őszintén szólva az autót is várom, mert lesz kétszer 8 óráig beszélgetni Bolba Tamás kollégámmal, aki ezen az esten a zenei partnerem, vagyis a zongorakísérem lesz, illetve a koncertmenedzseremmel, Görgényi Tiborral, aki egyben az egyik legjobb barátom is. Azt találtam ki, hogy oda-vissza kétszer elmesélem nekik az Egy életem történeteit. Remélem, élvezni fogják! Legalább lesz egy komoly főpróbám is.

– Szóval lesz majd Padam! és életemese is a Kultúrpalotában. Jó utat Marosvásárhelyre, és sok sikert! (nk)

Csíkfalva

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Szép épületben jó eredmények

A csíkfalvi általános iskola szépen felújított épületében Balogh Tünde iskolaigazgatóval csak futtában sikerül beszélgetni, ugyanis egy öt diákból álló csoporttal az Őszirózsa népdalvetélkedő temesvári országos szakaszára indulnak a községi iskolabuszsal.

Gyorsan elmondja, hogy a községi központon kívül három faluban működik óvoda és I-IV. osztály, Csíkfalván napközi otthonos óvoda és V-VIII. osztály 260 diákkal.

– *Úgy hallottam, hogy a végzőseik jó eredményt értek el a képességvizsgán.*

– 14-en végezték a VIII. osztályt, abból két sajátos igényű diákunk volt, akik a nyáradszeredai szakiskolában tanulnak tovább. Egy tanuló kivételével, aki egy tantárgyból nem érte el az ötöt, mindenki megírta az átmenő jegyet, többen szép eredménnyel jutottak be a Bolyai Farkas Elméleti Líceum matematika-informatika szakára és a katolikus osztályokba, valamint a Református Kollégiumba. Két diákunk tanul tovább a nyáradszeredai középiskolában, egy diákunk Székelyudvarhelyen, egy pedig Szovátán.

Volt nyolcadikos diákunk, *Szász Noémi Zsuzsanna* (Sándor Eva tanítványa) magyar nyelv és irodalomból eljutott a Mikes Kelemen tantárgyverseny országos döntőjére.

Szekeres Koppány (felkészítő tanára Kovrig Erzsébet) a földrajz tantárgyverseny országos döntőjén

lett harmadik, és eljutott Egerbe, a Kárpát-medencei szakaszra.

Kiemelt arany fokozattal jutott tovább a Dunán innen, Tiszán túl tehetségkutató verseny népdal kategóriájában a madéfalvi erdélyi előválogatón *Kiss Anna*, jelenleg ötödikes diák (felkészítő Hajdú Sára tanítónő) és *Kovács Benedek*, valamint *Kovrig Eszter* jelenleg hatodikos tanulók (felkészítő tanáruk Bocskay Eszter zenetanárnő). A Kárpát-medencei döntőn, Gyergyószárhegyen Kovács Benedek aranyérmel, Kovrig Eszter ezüstérmel nyert. Most indulunk az Őszirózsa népdalvetélkedő országos szakaszára, a Temesvár melletti Újszentesre. Iskolákat az említett két hatodikos diák mellett és két kis másodikos, *Fekete Nóra* és *Nagy Lajos Krisztián* (Balogh Tünde tanítványai) képviseli.

Az iskolai lemorzsolódás megelőzését (PNRAS) célzó projekt keretében és a korábbi években úgyszintén a vizsgatantárgyakból (román, magyar, matematika) felkészítőt tartunk a hetedik és nyolcadik osztályos diákjainknak, ennek hatását tükrözik a képességvizsgán elért eredmények. Az igazgató által elmondottakhoz tegyük hozzá, amiről részletesen volt már szó lapunkban, hogy a projekt keretében színjátéskör, hangszerkör, sportkör, kézműveskör működik. Két pszichológus biztosít tanácsadást, folyik a pedagógus-továbbképzés az új elektronikai eszközök használatának megkönnyítésére, nyáron táborokat szerveznek.

Utólag tudtuk meg, hogy a Temesvár melletti Újszentesen megtartott Őszirózsa népdalvetélkedő országos szakaszáról a csíkfalvi iskola résztvevőire igencsak felfigyelt a zsűri. A másodikos *Nagy Lajos Krisztián* dícséretet, a szintén második osztályos *Fekete Nóra* a Romániai Magyar Dalosszövetség különdíját kapta. Mindketten Balogh Tünde tanítványai. Bocskay Eszter zenetanárnő diákjai is kitűnően szerepeltek, a hatodikos *Kovrig Eszter* a Vass Lajos Népzenei Szövetség különdíjában részesült, a szintén hatodikos *Kovács Benedek* pedig megnyerte a versenyt (képünkön).

Szép emlékek nyomában

Fiatallélek vette át a jobbágyfalvi és a nyáradszeredai unitárius gyülekezetek vezetését. A templommal szinte szemben lévő papi lak új lakója, **Jakab Emese** Székelyudvarhelyről érkezett a Nyárádmén-

tére. Az elmúlt nyáron fejezte be tanulmányait a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben, egy évet szolgált segédlelkészként Marosvásárhelyen, szeptember elsejétől bízták gondjaira a két gyülekezetet.

Jelenleg vallásnarként is dolgozik a nyáradszerdai Bocskai István középiskolában és a Deák Farkas Általános Iskolában.

Érdeklődésünkre elmondta, hogy számára nagy örömet jelentett, hogy erre a nagyon kedves vidékre került, ahova szép emlékek fűzik. Szeretne minden korosztállyal foglalkozni, a nőszövetségi munkát megszervezni, családnapiakat tartani, időseket látogatni, gyerekfoglalkozásokat tartani.

Akadályok ellenére

A felújított művelődési ház

Fotók: Nagy Tibor

Szép őszi napon vesszük számba Csíkfalva községben, hogy a már korábban elkezdett beruházásokból az önkormányzatot érintő nehézségek ellenére mire sikerült pontot tenni. Varga Ervin (képünkön), a polgármesteri tisztséget februártól ideiglenesen betöltő volt alpolgármester először is arról számol be, hogy a négy faluból álló település (Nyáradszentmárton, Vadad, Búzaháza) három művelődési házának a felújítása befejeződött, és az épületen kívül bútorzat és eszközök beszerzésre is volt lehetőségük, hangtechnikai eszközöket, hangszereket, népviseletet vásároltak.

– Az európai uniós alapokból származó 1.957.000 lejt 388.000 lejes önrésszel pótoltuk volna induláskor, de rosszul jártunk, mert egy olyan cég nyerte meg a kivitelezést, és kezdett neki a munkának, amelyik hamar csődbe ment, és 2018-ban fel kellett bontanunk a szerződést. Utána fel kellett mérni az elvégzett munkát, ami egy évet húzódtott. Következett a koronavírus-járvány, a gazdasági válság, az árak megemelkedtek, újra kellett számolni a költségeket. Az uniós támogatás maradt, de a mi részünk 1.400.000 lejre „szökött fel”.

Ahhoz, hogy az önrészüket ki tudjuk fizetni, az állami kincstár-ból kellett hitelt felvegyünk, amit

a kamattal együtt öt éven belül kell visszafizetnünk.

Augusztus 4-e volt a határidő, ezt egy hónappal tudtuk halasztani, majd a szükséges formák elkészítését követően megtörtént az átadás, és a végső ellenőrzést várjuk. Nem vagyunk teljes mértékben megelégedve, de összességében szépek lettek a művelődési házak, be van vezetve a víz és a gáz, Búzaházát kivéve, ahol fászkazánnal oldottuk meg a fűtést. A vadadit az új kenyér ünnepén avattuk a Bekecs Tánccsínház kisebb csoportjának a fellépésével. Szentmártonban is

volt már rendezvény, a hetedik diákok ott tartották a szüreti bált, de az avatóünnepséget a helyi egyházközségek részvételével november 12-én tartjuk.

Vannak még folyamatban lévő pályázatok, mint például az aszfaltozás hat kilométernyi hosszúságban, amit csak olyan utcákra hagytak jóvá, ahova sem szennyvíz-, sem ivóvízhálózat nem kerül.

– *Mi a helyzet az ivóvízzel?*

– Bár a fővezeték felhozta Jobbágyfalva végéig, mi még nem kerültünk bele a Nyárád menti programba, holott a szennyvízvezetékünk ki van építve, ami elsőbbséget jelentett volna.

– *A kutaknak jó a vize?*

– Hetven százalékban igen, de rengeteg helyen kifogyott a víz, és az önkéntes tűzoltóink visznek vizet Hodosról vagy Nyáradszeredából. Reméljük, hogy ez a nehéz helyzet is megoldódik.

– *Milyen egyéb munkálatok vannak még folyamatban?*

– Az orvosi rendelő felújítására van egy megnyert pályázatunk. Az iskolák felújítása során a csíkfalvi és a búzaházival végeztünk, Vadadban a fiatal kivitelező meghalt, s bár 80 százalékban készen van az épület, fel kellett bontanunk a szerződést, és a gyermekeket az unitárius papi lakban helyeztük el.

Ökumenikus házszenelő Márton napján

Kiss Sándor-Loránd **unitárius lelkész tíz éve teljesít szolgálatot a nyáradszentmártoni gyülekezetben, felesége, Kiss Zsuzsanna Nagyerne és Iklánd unitárius lelkésze. A lelkész örömmel mondja, hogy a 26. Márton-napi ünnepséget, amely 2020 óta a járvány miatt elmaradt, a község különböző felekezetei az idén egy közös rendezvény keretében tartják meg, és ez alkalommal avatják fel a megújult szentmártoni művelődési házat. Azt is hozzátesszi: jó érzés számára, hogy sikerült párbeszédet kialakítani.**

– Arra gondoltunk, hogy nincs értelme két külön rendezvényt szervezni, inkább egyszerre és egy nagyobb gyülekezettel, közösséggel érdemes megünnepelni mindkettőt. Az egyeztetések nyomán kialakult a rendezvény menete is: november 12-én, Márton napján déli 12 órakor kezdődik a szentmártoni templomban az ökumenikus istentisztelet, amelyen *Kerekes József* csíkfalvi református lelképásztor tart szöszéki szolgálatot. A templomból kijövet az ünneplő közösség a felújított kultúrotthonba vonul, ahol 13 órától a Bekecs Táncegyüttes nagycsoportja lép

fel, a tervek szerint a nyáradszeredai iskola kórusa úgyszintén. Ezt követően kerül sor a hagyományos szeretetvendégségre: lesz libaszilros kenyér vöröshagymával, kalács, bor, kávé, víz mindenkinek kedve szerint, amit így örököltünk. Ez idő alatt zajlik a szintén Márton-napi tombolázás, aminek a fődíja egy lúd.

Amikor idekerültünk, megtudtuk, hogy a volt lelkész, Varga Sándor, aki akkor már Szovátán szolgált, de egy fél éves időszakban még ide is visszatért, ludakat

tartott. Ezt a szokást mi is átvettük, és minden évben sikerül ludakat nevelni, így mi szoktuk biztosítani a falatozáshoz a nyersanyagot, a faluban ugyanis kevesen tartanak ludakat – tájékoztat a lelkész.

Majd meg is nézzük a 14 lúdból álló csapatot, amely hangos gágogással élvezi a szabadságot, és ijesztő sziszegéssel közelít a hívatlan látogatók felé.

A lelkész szavai alapján tegyük hozzá, hogy az ünnepség 1996-ban azért indult, hogy Szent Mártonnak (akiről a települést alapító Benedek-rendi szerzetesek a falut elnevezték) az emléke előtt tiszteljenek. Ma az emlékezés mellett az emberek közötti kapcsolatot újraalakítása – felekezetre való tekintet nélkül –, az egymással kellemesen eltöltött idő, a közös éneklés, a jó hangulatú mulatság a cél.

EUROTRANS
alapítvány

alapította az
RMDSZ

Magyar állampolgárság
egyszerű és díjmentes ügyintézés!

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro 0364 410 097

Constantin Silvestri nemzetközi zenei fesztivál XXXIII. kiadás, 2023. október 5–26.

Csiky Csaba

Több mint tangó...

Felléptek: Nagy Zoltán basszus-bariton (Ausztria), Bogdan Laketic – harmonika (Ausztria).

Műsoron: Carlos Gardel, Astor Piazzolla, Osvaldo Farrés, Hammerstein&Logan, Wasserman: Nápolyi dalok és egyéb zenei meglepetések.

Jó hangulat, kellemes bariton, Nagy Zoltán, aki szülővárosában, Kolozsváron a Gh. Dima Zeneakadémián tanult Gheoghe Rosu professzornál, nem akármilyen nemzetközi karrier várományosa, színpadra teremtett jelenség. Bogdan Laketic pedig virtuóz hangszeres, kíséretben és szólójátékban is profi. A közönség, amely a kistermi produkciót választotta, nem csalódott. Ízlésben és művészetben értékkel találkozott.

Két Rahmanyinov-darab

150 éve, 1873. április 1-jén látta meg a napvilágot a 20. század egyik legnagyobb zongoristája, Szergej Rahmanyinov, aki a történelem viharai ellenére is gazdag zeneszerzői életművet hagyott hátra.

Műsoron: S. Rahmanyinov: Rapszódia egy Paganini-témára op. 43.

Szólista: Andrey Gugnin (zongora).

S. Rahmanyinov: 3. a-moll szimfónia, op. 44. Karmester Anton Saburov.

Az 1917-es forradalom után Rahmanyinov végleg elhagyta hazáját; Svédországban, Dániában és Franciaországban élt, majd rövid svájci tartózkodás után a harmincas évek közepén végleg az Egyesült Álla-

mokban telepedett le, amerikai állampolgár lett. Ott már viszonylag kevés új darabot írt, ezek közül a leg híresebb a III. szimfónia (1936) és a Rapszódia egy Paganini-témára című variációsorozat. Zongoraátiratokat készített, és szinte haláláig turnézott. Beverly Hillsben halt meg. Hamvai egy New York melletti temetőben nyugszanak. Műveinek többségén elsősorban Csajkovszkij, Liszt és Chopin hatása, a hagyományos formákhoz való ragaszkodás érződik. Melankolikus, késő romantikus stílusát élete végéig áthatotta az orosz folklór, főként pedig a pravoszláv egyházi énekek világa.

Rahmanyinov Niccolò Paganini 24. Caprice szólóhegedűre című művének témájára írt variációsorozata a Rapszódia címet viseli. Noha a mű egy darabban készült, mégis három szakaszra osztható, amelyek nagyjából megfelelnek a koncert három tételének. A 11. variációval véget ér az első tételnek tekinthető, a 12. és 18. variáció nyitja és zárja a másodikikat (lassú tétel), és az utolsó variációk alkotják a finálét. A szakaszokat a Dies Irae dallama választja el egymástól. A megszokottól eltérően Rahmanyinov az első variációt a téma elé helyezte.

A 3. a-moll szimfónia Szergej Rahmanyinov 1935-1936-ban írt, 1938-ban átdolgozott háromtételes szimfóniája, a művet először 1936. november 6-án adták elő Philadelphiában, a Philadelphia Zenekar előadásában, Leopold Stokowski vezényletével.

Anton Saburov, a filharmónia választott első vendégkarmestere (Primus inter pares), Andrey Gugnin, a világ egyik legkeresettebb hangversenyszólistája s a hozzájuk felnőtt hangverszenyenek előadása előtt, uraim, le a kalappal!

Fadrusz János 120 éve halt meg

Százhusz éve, 1903. október 25-én halt meg Fadrusz János, a magyar történelmi szobrászat kiemelkedő alakja, Mátyás király kolozsvári lovas szobrának alkotója. Az MTVA Sajtóarchívumának portréja:

Szegény sorsú család tíz gyermeke közül az elsőként született 1858. szeptember 2-án Pozsonyban, apja szőlőmunkás volt, anyja kis szatócsboltot bérelt. Az erős fizikumú fiú a tanulásban nem mutatott túlzott szorgalmat, csak négy elemi, majd két reáliskolát végzett, de rajz tehetségével már ekkor kitűnt. Szülei lakatosinasnak adták, s mivel ekkor már ébredett benne a művészi hajlam, munkáival lenyűgözte környezetét, a segédvizsgára készített díszkaputervéért a segédlevél mellé a lakatoscéh aranyérmét is megkapta.

Szülővárosa épületeinek szobordíszítéseit csodálva határozta el, hogy szobrász lesz, de szüleinek nem volt elég pénzük, hogy taníttassák. Fadrusz a kenyérré válót azzal kereste, hogy saját maga által faragott tárgyakat, fakéceket és faviillákat árult Pozsony utcáin, egy kádár műhelyében is dolgozott, miközben rengeteget olvasott és rajzolt. 1875-ben a zayugróci fafaragó iskolába került, majd 1879-től három évig Prágában katonáskodott. Századának úszómestere volt, és megismerkedett Josef Myslbek neves cseh szobrásszal, aki nagy hatással volt rá.

Hazakerülve fafaragásból, porcelánfestésből tartotta fenn magát, még a herendi porcelángyárba is hívták jó fizetésért rajzolóknak, amit visszautasított. 1883-ban egy pozsonyi kiállításon nagy feltűnést keltett Ahasvérus-fej című gipszszobra. A tárlatot megnyitó Trefort Ágoston kultuszminiszter ösztöndíjat ígért neki, végül a pozsonyi takarékpénztár ösztöndíjával került Bécsbe 1886-ban. Fadrusz később azt mondta: „Pozsonyi német vagyok, de magyar ember, szenvedélyes hazafivá Bécsben lettem, az osztrákok közt”.

Az ösztöndíj feltételei szerint csak az akadémikus stílusban alkotó Viktor Tilgner műhelyében tanulhatott volna, de a másolgatást gyorsan meguntta, nem szerette Tilgner aprólékosságát, nagy méretű szobrok elkészítésére vágyott. Egy év után a bécsi képzőművészeti akadémián Edmund Hellmer tanítványának szegődött, aki az anyagban való gondolkodást, a plasztikai érzést fejlesztette benne. Bécsben ismerte meg feleségét, Deréky Annát, aki értő műkritikusa lett, mivel ő maga is tehetséges szobrász volt.

Fadrusz 1890-ben *A szabin nők elrablása* című művére akadémiai pályadíjat kapott, első nagy sikerét 1891-ben a *Krisztus a keresztfán* című vizsgamunkájával aratta. A műhöz nehezen talált modellt, végül saját magát kötöztette a keresztre, és az így készült fotók alapján dolgozott. Alkotásával elnyerte a Bécsi Akadémia első díját és a Műcsarnok téli kiállításán a Képzőművészeti Társulat ezer forintos nagydíját. A szobor másolatai elkerültek Pozsonyba, Budapestre, Szegedre, még az angliai Exeterbe is, s bronzmáslata áll a művész sírja fölött a Kerepesi temetőben.

Pozsony városa 1892-ben Mária Terézia lovas szobrának elkészítésével bízta meg, a monumentális emlékművet a millennium évében, 1896-ban állították fel az egykori koronázási dombon. Az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása után, 1921-ben szlovákok nacionalisták az éj leple alatt ledöntötték és darabokra törték, néhány megmentett töredék a Szépművészeti Múzeumba került.

A már hírneves Fadrusz Budapesten telepedett le, naphegyi műterme a művészi élet központja lett. Itt mintázta Wenckheim Béla báró kisbéri lovas szobrát (ez a mai Magyarország területén található legnagyobb köztéri Fadrusz-mű), a honfoglaló vezérek emlékét felidéző Tuhutum-oltárt, amelyet Zilahnak ajándékozott, és a Zilah jelképévé vált Wesselényi-szobrot, amely a jobbágyfelszabadítás harcoként ábrázolta a reformkori államférfit. Ezt 1935-ben a románok eltávolították, de 1942-ben visszaállították, és ma is látható a város főterén. Részbe volt a parlament épületének és a kúria palotájának díszítésében, a budai várpalota épületére két Atlasz-figurát és két kapuőrő oroszlánt mintázott. Ismert kisplasztikája a *Farkasokkal viaskodó Toldi*.

Legismertebb alkotása, pályafutásának csúcspontja Mátyás király kolozsvári szobra, a megbízást az 1893-ban kiírt pályázaton nyerte el. A mű alapkövét 1896-ban rakták le, de az 1900-as párizsi világkiállítás nagydíjával is kitüntetett szobrot csak 1902. október 12-én leplezték le az I. Ferenc Józsefet képviselő József Károly főherceg és Széll Kálmán miniszterelnök jelenlétében. A lenyűgöző, monumentális bronz lovas szobor Mátyás királyt rendíthetetlen erőt sugárzó, igazi reneszánsz fejedelmeként ábrázolja, az emlékmű – némi anakronizmust megengedő – mellékalakjai Magyar Balázs, Kinizsi Pál, Báthory István és Szapolyai János. Fadruszt Vaskorona renddel tüntették ki, a várostól díszpolgári, a kolozsvári egyetem-től díszdoktori címet kapott. A szoborcsoport ma is meghatározza Kolozsvár főterét, bár Trianon óta szálla a román nacionalisták szemében, akik többször el akarták távolítani, illetve a talapzat szövegeinek megváltoztatásával próbálták átértelmezni.

Fadrusz utolsó nagy megbízása a Szegedet az 1879-es nagy árvíz után újjáépítő Tisza Lajos emlékművére szólt, amelynek már csak a főalakját tudta megalkotni. Erzsébet királynéről is tervezett egy monumentális emlékművet, de ennek pályázatán sikertelenül vett részt. Ezt hatalmas kudarcnak élte meg, súlyosodó tüdőbaja egyre jobban elhatalmasodott rajta, de még több munkára készült: Kecskemét Kossuth- és Rákóczi-szobrot, a nagyváradiak Szent László király, a pozsonyiak Petőfi, a csatádiak Lenau emlékművét várták tőle.

1903 nyarán már szanatóriumban kezelték, műtermében befejezetlenül állt a Szent István-bazilikába készített Szent László-szobor. Fadrusz János 1903. október 25-én pályája csúcán, alig 45 évesen halt meg Budapesten, félbehagyott műveit tanítványai fejezték be. Nevét több közterület viseli, a budapesti Naphegyen mellszobra áll.

Bajnokok Ligája: a mai program

Ma az A, B, C és D csoport harmadik forduló mérkőzéseivel folytatódik a labdarúgó Bajnokok Ligája 2023/24-es idényének csoportküzdelmei.

A program:

* A csoport: Galatasaray (török) – Bayern München (német) (19.45 óra, TV: DigiSport 1, Prima Sport 1), Manchester United (angol) – FC Koppenhága (dán) (22.00, DigiSport 1, Prima Sport 3).

A csoport állása: 1. Bayern München 6 pont, 2. Galatasaray 4, 3. Koppenhága 1, 4. Manchester United 0.

* B csoport, 22.00 óra: Sevilla (spanyol) – Arsenal (angol) (DigiSport 3, Prima Sport 1), Lens

(francia) – PSV Eindhoven (holland).

A csoport állása: 1. Lens 4 pont, 2. Arsenal 3, 3. Sevilla 2, 4. PSV 1.

* C csoport, 22.00 óra: Braga (portugál) – Real Madrid (spanyol) (DigiSport 2, Prima Sport 2), Union Berlin (német) – SSC Napoli (olasz).

A csoport állása: 1. Real Madrid 6 pont, 2. Napoli és Braga 3-3 (4-4), 4. Union Berlin 0.

* D csoport: Internazionale (olasz) – Salzburg (osztrák) (19.45 óra, DigiSport 2, Prima Sport 2), Benfica (portugál) – Real Sociedad (spanyol) (22.00).

A csoport állása: 1. Real Sociedad 4 pont (3-1), 2. Internazionale 4 (2-1), 3. Salzburg 3, 4. Benfica 0.

A félidei 1-1 marad a félbeszakadt belga–svéd találkozó végeredménye

Az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) csütörtöki döntése értelmében a szünetben, 1-1-es állásnál félbeszakadt belga–svéd Európa-bajnoki selejtezőt nem folytatják, hanem ez lesz a találkozó végeredménye.

Az UEFA közölte, a kontinenstornára már kijutott belga, valamint az egyenes ági kijutásról biztosan lemaradt svéd csapat is egy-egy pontot kap így.

A brüsszeli találkozó előtt a stadiontól nagyjából öt kilométerre egy fegyveres elkövető megölt két svéd állampolgárt, akik belga sajtóterjesztések szerint futballszurkolók voltak.

Az UEFA végrehajtó bizottsága arról is határozott, hogy az izraeli–palesztin fegyveres konfliktus miatt nem rendeznek nemzetközi találkozókat Izraelben. Az érintett klubcsapatok – a Makkabi Haifa és a Makkabi Tel-Aviv – semleges helyszínen fogadják majd ellenfeleiket az Európa-ligában, illetve az Európa-konferencialigában.

Arról is döntés született, hogy csütörtökről a Villarreal – Makkabi Haifa mérkőzést december 6-ra, míg a Makkabi Tel-Aviv – Zorja Luhanszk összecsapást november 25-re halasztják.

Több millió érvénytelen jegyigénylés

Több millió érvénytelen jegyigénylés érkezett a jövő nyári, németországi labdarúgó-Európa-bajnokság szervezőihez. A legnagyobb gondot a számítógépes robotprogramok okozták, amelyek több millió érvénytelen jegyigénylést generáltak, ezeket megpróbálják kiszűrni az UEFA illetékesei, jelentette be Martin Kallen versenyigazgató, aki szerint a június 14-ei müncheni nyitómérkőzésre van a legnagyobb kereslet.

Az értékesítés első szakasza október 3-án kezdődött és csütörtökig tart. A csoportkörben a legolcsóbb belépők 30 dollárba kerülnek, a berlini döntő legdrágább jegyeiért 1000 dollárt kérnek. A szurkolók ebben az időszakban 1,2 millió jegyet igényelhetnek, de azoknak a kiosztása sorsolás útján dől el.

A „világ legjobb csapatától” a rájátszásig

Bálint Zsombor

Igen nagy késlekedéssel, mindössze a második forduló után szervezett sajtótájékoztatót az egyetemi sportklub, a CSU Medicina, amelyen ismertették elképzeléseiket.

Ezek szerint három pillérré helyezik a tevékenységet – mondta el a klub igazgatója, Adina Salaoru volt válogatott röplabdázó, a Medicina legjobb éveiben a csapat tagja.

Fotó: Nagy Tibor

Az első a helyi gyerekek megismerkedése a röplabdával, ami korábban nagyon hiányzott, az idén először indítottak miniröplabda-csapatot, innen próbálnak kinevelni helyi tehetségeket. A második a kiválósági központ, ahová, akárcsak eddig, az országból számos fiatal tehetséget gyűjtenek össze, a harmadik pedig a felnőttcsapat, amellyel feljutottak az élvonalba, és ott is szándékoznak maradni. Jelen volt a felnőttcsapat

vezetőedzője, a belga Julien van de Vyver is, aki úgy fogalmazott: amikor nekiáll egy csapattal dolgozni, akkor azt a célt tűzi ki maga elé, hogy a legjobb legyen a világon. Ez nyilván idealizmus, a reális célkitűzés az idén a legjobb nyolc között végezni, azaz a rájátszásba jutás.

Nos, van de Vyver mesternek még nagyon sok a teendője, ha a világ legjobb csapatát akarja faragni a CSU Medicinából, de a rájátszásba jutásért is keményen meg kell még dolgozni, egyelőre ugyanis a csapat nem tudja felvenni a harcot az élmezőnyvel. Ezt a CSM Lugos elleni szombati mérkőzés is igazolta, amelyet a házigazdák minden igyekezete ellenére a bánságiak magabiztosan nyertek, egyik játszmában sem hagyták megszorognatni magukat. Vukčević egyedül 18 pontot szerzett 31 leütésből és három ászból. A marosvásárhelyieknél bemutatkozott a frissen érkezett center, Tara Anamaria Cristea, egyelőre szerény muta-

tókkal, a legeredményesebb ezúttal is Rodrigues volt 11 ponttal, míg az emelők a legtöbbet Ghețit foglalkoztatták, akinek a 29 támadásából hét pont született. Az oppozit lehetőségeit igencsak leszűkítette, hogy az ellenfél nehezen emelhető labdákkal támadott, és a védelme is a helyén volt, így Krystle mindössze két pontot tudott szerezni.

A 4. fordulóban újabb nehéz feladat vár a marosvásárhelyi csapatra, hiszen a Bukaresti Rapid otthonába látogatnak, előtte azonban szerdán a Románia-kupa első körében a CSO Voluntari vendégei lesznek. A mérkőzés a van de Vyver család párbaját is hozza, hiszen a Voluntari színeiben játszik Julien van de Vyver lánya, Ilka van de Vyver.

Jegyzőkönyv

Női röplabda A1 osztály, 3. forduló: Marosvásárhelyi CSU Medicina – Lugosi CSM 0:3 (18:25, 15:25, 19:25).

Marosvásárhely, Pongrácz Antal csarnok, néző. Vezető: Nicolae Cristea (Kolozsvár), Marius Șanta (Kolozsvár). Ellenőr: Gheorghiuță Mitrașca (Zilah).

CSU Medicina: Politanszka, Ghețu, Cristea, Codreanu, Rodrigues, Krystle. Liberő: Jeremić. Cserék: Postea, Tarța, Nedelcu.

CSM Lugos: Ruban, Orlandea, Velikonja, Szkrupak, Artin, Vukčević. Liberő: Popović.

Eredményjelző

Női röplabda A1 osztály, 3. forduló: CSO Voluntari 2005 – Bukaresti CSM 2:3, FC Argeș Pitești – Balázsfalvi Alba Volei 0:3, SCM Târgoviște – Bukaresti Rapid 3:0, CSU Medicina – Lugosi CSM 0:3, Brassói Corona – Bákói Știința CSM 3:0, Bukaresti Dinamo – Konsztanci CSM 3:0. Az előző fordulóból: Balázsfalvi Alba Volei – CSO Voluntari 2005 3:1.

Ferencvárosi siker Diósgyőrben

A címvédő Ferencváros egygólos győzelmet aratott az újonc Diósgyőr otthonában a magyar labdarúgó NB I tizedik fordulójának vasárnapi zárómérkőzésén, s ezzel ismét az élre ugrott a tabellán.

Telt ház és remek hangulat fogadta a csapatokat a DVTK Arénában, a játékosok pedig gondoskodtak arról, hogy a közönség jól szórakozzon.

A jó iramú első félidő első védését Dibusz mutatta be, ezzel együtt a kezdetektől a Ferencváros irányított. A fővárosiak már a diósgyőri térfél közepén letámadták riválisukat, s az első valamirevaló támadásukból meg is szereztek a vezetést: Marquinhos lövését Ogyincov még kiűtötte, de az érkező Botka közelről az üres kapuba passzolt (0-1). A DVTK a játékrész derekán talált magára, innentől már a hazaiak is veszélyeztettek, a befejezésekre azonban rendre hiba csúszott. A zöld-fehérek viszonylag könnyedén átjátszották a középpályát, és többször is távoli lövésekkel próbálkoztak, Abu Fani kísérleténél csak a kapufa mentette meg a házigazdákat az újabb góltól. Az első félidőben sok volt a helyzet mindkét oldalon, bár ezt az eredményjelzőn álló 0-1 nem tükrözte.

A szünet után némileg csökkent az iram, és leginkább a mezőnyben folyt a küzdelem. A nemzeti ünnep előestéjén az 56. percben mindkét szurkolótábor transzparenszel emlékezett a forradalom hőseire, néhány

perccel később pedig megduplázta előnyét az FTC: egy kiugratás után a csereként beállt Pesic lőtte ki a bal alsó sarkot (0-2). A gól után bátrabban támadtak a hazaiak, s miután Wingo fellökte Klimovicsot a kapu előterében, büntetőből szépítettek: a 11-est Pozeg Vancas értékesítette magabiztosan (1-2). Néhány perccel később a másik oldalon is büntetőt ítélt Bogár játékező, de

aztán VAR-vizsgálat után visszavonta azt, Marquinhos pedig sárga lapot kapott színészkedésért. A hajrában, így a tízperces hosszabbításban is a Diósgyőr hajtott az egyenlítésért, az FTC azonban magabiztosan tartotta előnyét.

A bajnokcsapat ezzel már hét meccs óta veretlen az élvonalban, a DVTK pedig egymás után a második vereségét szenvedte el.

Jegyzőkönyv

NB I, 10. forduló: Diósgyőri VTK – Ferencvárosi TC 1-2 (0-1).

Miskolc, DVTK Aréna, 12.178 néző, vezette: Bogár.

Gólszerzők: Pozeg Vancas (68., 11-esből), illetve Botka (14.), Pesic (61.).

Sárga lap: Pernambuco (52.), illetve Varga (28.), Abu Fani (45+3.), Wingo (68.), Marquinhos (75.), Botka (90+7.).

Diósgyőri VTK: Ogyincov – Gera, Szatmári, Bárdos, Stephen – Klimovics, Holdampf, Pozeg Vancas, Pernambuco – Lukács (90. Obounet), Edomwonyi (76. Acolatse).

Ferencváros: Dibusz – Makreckis, Botka, Abena (63. Wingo), Cissé, Ramírez – Abu Fani (90. Pászka), Sigér, Ben Romdhane (64. Owusu) – Varga (53. Pesic), Marquinhos (90. Baráth).

A tabella

1. Ferencváros	9	7	1	1	30-12	22
2. Paks	10	6	3	1	20-12	21
3. Újpest	10	6	2	2	20-17	20
4. Puskás AFC	10	5	3	2	19-14	18
5. Diósgyőr	10	5	1	4	18-13	16
6. Debrecen	10	5	1	4	18-15	16
7. MTK	10	4	2	4	11-19	14
8. Fehérvár FC	10	3	2	5	18-19	11
9. Kecskemét	10	3	1	6	13-17	10
10. ZTE	10	2	2	6	14-25	8
11. Kisvárd	10	2	1	7	9-18	7
12. Mezőkövesd	9	1	1	7	10-19	4

Rudi Pozeg Vancas, a Diósgyőr (j) és Sigér Dávid, a Ferencváros játékosa

Fotó: MTI/Czeglédi Zsolt

Eredményjelző

* NB I, 10. forduló: MTK Budapest – Puskás Akadémia FC 0-5, Debreceni VSC – Fehérvár FC 3-1, Diósgyőri VTK – Ferencvárosi TC 1-2.

* NB II, 12. forduló: Vasas FC – Nyíregyháza Spartacus FC 3-0, Pécsi MFC – Budapest Honvéd 0-0, Szeged-Csanád Grosics Akadémia – ETO FC Győr 1-1. Az élcsoport: 1. Győr 26 pont, 2. Nyíregyháza 25, 3. Kozármisleny 23, 4. Vasas 21.

* Szuperliga, 13. forduló: Jászvásári CSM Politehnica – Universitatea 1948 Craiova 1-1, CSU Craiova – Petrolul 52 Ploiești 1-3, Bukaresti FCSB – FC Voluntari 0-0. Az élcsoport: 1. FCSB 30 pont/13 mérkőzés, 2. Kolozsvári CFR 1907 26/12, 3. Bukaresti Rapid 1923 23/13.

* 2. liga, 10. forduló: Vajdahunyadi Corvinul 1921 – Chindia Târgoviște 2-1, Zsilvásárhelyi Viitorul Pandurii – CS Mioveni 1-0. Az élcsoport: 1. Unirea 04 Slobozia 24 pont/10, 2. Sellemberki CSC 1599 21/10, 3. Újszentesi CSC 18/10 (16-10), 4. Bodzavásári Gloria 18/9 (16-11), 5. Vajdahunyad 18/10 (14-10).

Techuniverzum

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Már nem kell olyan sokat várni a 6G-re

Mindössze pár éve jelent meg az 5G, és csak az utóbbi időszakban kezdett el Romániában is szélesebb körben elterjedni. A felhasználók zöme nem is vett észre nagy különbséget, hiszen az alapinternetes funkciókhoz a 4G is bőven elég, azonban, ha valaki már komolyabb, nagyobb adatigényre számot tartó feladatokat végez, akkor nagyon is érzékeli, amikor nincs 5G-lefedettség. Ezzel együtt is azonban átlagosan nézve az 5G nem hozott olyan nagy előrelépést, viszont egy dolog ismét bizonyosságot nyert: az összeesküvéselmélet-hívóknak most sem lett igazuk. Nem robbantunk fel, nem szenvedünk semmilyen agyi károsodást, nem irányítanak minket a hálózaton keresztül, és még hosszan lehetne sorolni azokat a rémeszméket, amelyeket egyesek terjesztettek a bevezetés előtt. A teszteknek és a tudománynak lett igazsága: az 5G nem veszélyes. Most pedig úgy fest, hogy már nem is fog kelleni olyan sokat várni a következő előrelépésig, a 6G-ig.

Az LG a napokban jelentette be, hogy sikeresen tesztelte a 6G terahertzes (THz) vezeték nélküli adatátvitelt és adatátvételt a 155-175 GHz-es frekvenciatartományban, 500 méteres távolságban. Vagyis egy antenna már képes egy 500 méter sugarú kört lefedni 6G-vel, ami nagy előrelépés a tavalyi eredményhez képest, amikor is 320 métert tudtak elérni szabad téren. Lehet, hogy távolságban nem tűnik nagygnak a különbség, viszont technológiai mértékegységgel nézve ez hatalmas

előrelépés, ami közelebb hozta a 6G bevezetését. Természetesen ez még évek kérdése, arról nem is beszélve, hogy a hálózat más országokban is kell fejlődjön, továbbá az emberek le kell majd váltsák a készülékeiket újakra, amelyek már támogatják a 6G-t, ezt összeadva közel egy évtizedről beszélhetünk.

A napokon elvégzett teszt nemcsak azért jelentős, mert sikerült 320 méterről 500 méterre növelni a lefedettség tartományt,

6G, illusztráció

Forrás: hasznaltalma.hu

hanem azért is, mert a szülői LG Science parkban az is bizonyosságot nyert, hogy változatos és valós körülmények között is használható a 6G technológia. A tesztet az LG az U+-szal közösen végezte, és az eredmények láttán ők maguk jelentették ki, hogy egy nagy lépéssel közelebb kerültek ahhoz, hogy kereskedelmileg is kiaknázzák a 6G THz-es kommunikációs technológiát.

De mi a különbség az 5G és a 6G között, avagy miért van erre valóban szükségük az

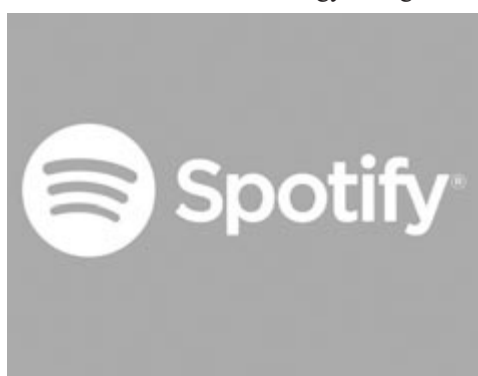
embereknek? Egyrészt a 6G jelentősen megnöveli az adatátviteli sebességet, ultraalacsony késleltetést, valamint kiemelt megbízhatóságot tesz lehetővé. Az sem elhanyagolandó, hogy képes lesz teret nyújtani a kommunikáció és a mesterséges intelligencia, valamint a kommunikáció és az érzékelés kombinációjának. Vagyis számos jövőt célzó üzletág számára kulcsfontosságú lesz, olyanok számára is, amelyek az önzetést, a jövő – egyelőre sci-finek tűnő – mobilitási szolgáltatásait tervezik, de azok számára is elengedhetetlen, akik metaverzumot, okosothonokat vagy éppen intelligens gyárakat szeretnének létrehozni.

Nem teljesen új keletű a 6G, azaz az ezzel kapcsolatos fejlesztések nem most, hanem még 2019-ben kezdődtek, amikor az LG a Koreai Felsőfokú Tudományos és Technológiai Intézzel közösen létrehozta az LG Electronics-KAIST 6G Research Centert. Ez volt globális léptékben az első olyan együttműködés, amely a 6G kiaknázását célozta. Az imént említett intézet mellett az LG együtt dolgozik más neves egyetemekkel is a 6G alaptechnológiáin és ezek fejlesztésén.

A 6G szabványosításáról szóló megbeszélések várhatóan 2025 körül kezdődhetnek el, a technológia kereskedelmi forgalomba hozatala pedig 2029-re valószínű. Ezután pedig még éveket kell várni, ameddig eljut Romániába, azonban már nem vagyunk elképzelhetetlenül messze tőle.

Szuperprémium csomag jöhet a Spotify-ra, szuperdrágán

A zenei streaming szolgáltatások egyre felkapottabbak. Mostanra a legtöbb ember fülhallgatóval a fülében jön-megy, séta vagy tömegközlekedés közben zenét hallgat, illetve, amennyiben hosszabb útra megy, a kocsija médiarendszeréhez kapcsolja az okostelefonját, és onnan hallgat zenét, podcastet vagy éppen a kedvenc – online is elérhető – rádióállomását. Viszont valamiből ezek a felületek is meg kell éljenek, ezért bevezették a reklámokat. Egy ideig a zeneszám vagy bármilyen más hasznos hanganyag elején és esetleg végén voltak reklámok egypár másodpercig. Aztán a reklámok egyre hosszabbak lettek, végül pedig elérkeztünk arra a szintre, hogy a hasznos tartalom közben is be-beugrik néhány. Ez pedig nagyban zavarja a fogyasztási élményt. Persze van lehetőség, elő lehet fizetni egy prémium csomagra, amely felülettől függően több dolgot is biztosít, viszont ami mindegyikben közös, az az, hogy aki előfizetett, az többet nem kell reklámokat nézzen vagy hallgasson.

Spotify logó

Forrás: Spotify

Így van ez a Spotify-nál és a YouTube-nál is.

Most viszont napvilágra került, hogy a Spotify minden bizonnyal egy, a jelenleginél jóval drágább és többet kínáló előfizetésen dolgozik, ez lesz a szuperprémium csomag. Erről már régóta lehet híreket hallani, különösen arról a funkcióról, ami a 24 bites, veszteségmentes zenehallgatást tenné lehetővé. A vájtfüllek erre már egészen biztosan felkapták a fejüket, hiszen egy nagyon hasznos és hatalmas pluszélményt kínáló újdonság lenne.

A jobb minőségén túl pedig olyan új funkciók is érkehetnek a szolgáltatásba – a nyilvánosságra került informatikai kódreszletek alapján –, mint például a mesterséges intelligencia által generált lejátszási listák, a fejlettebb keverőeszközök, valamint többórnyi hangoskönyv-hallgatási lehetőség. A TechCrunch arra is rávilágított cikkében, hogy a kódsorok egyfajta zenei időkapuszuláról is említést tesznek, az azonban nem derült még ki, hogy ez mit is jelenthet majd a gyakorlatban.

Nagyon jól hangzik ez a csomag, csak hogy van egy kis bökkenő: az ára. Jelenleg havi 24 lejbe kerül a Spotify prémium, ezzel szemben – dollárból átszámítva – 100 lej körül lehet majd a szuperprémium ára. Ez már egyáltalán nem zsebbarát, és alighanem ez lesz az az ok, ami miatt sokan nem fognak élni a lehetőséggel. De ne írjuk le előre a szolgáltatást, lehet, olcsóbb lesz, lehet, idővel lemegy az ára, vagy tartalmazni fog olyan újításokat, pluszfunkciókat, amelyek miatt még inkább meg fogja érni az árát. Egyelőre még a hozzávetőleges bevezetési dátuma sem ismert.

Hasznos új funkcióval bővül a Zoom

Nem nevezhető feltétlenül eredetinek a Zoom új funkciója, hiszen konkurensei, a Microsoft és a Google már hónapokkal ezelőtt bevezették, viszont ezzel együtt is hasznos az a közös jegyzetelőprogram, amit most a Zoom is bevezetett. A késésre pedig jó mentsége van, a mesterséges intelligenciát is beépítette a funkcióba.

A Zoom az éves rendezvényén, a Zoomtopián mutatta be a Zoom Docsot, ami egy AI által vezérelt együttműködési eszköz, és lehetőséget biztosít a felhasználók számára, hogy vázlatokat készítsenek, szerkesszenek vagy információkat mentsenek el a megbeszélésekről. A Zoom sajtóközleménye szerint az új funkciót beépítik a videóértekezletes funkcióba. A Docs lehetőséget nyújt arra is, hogy táblázatokat, diagramokat és képeket is be lehessen építeni

a jegyzetbe. Továbbá az így létrehozott dokumentumok címkézhetők, munkatársakhoz rendelhetők és egymáshoz kapcsolhatók lesznek. A Zoom ezzel segítené elő a könnyebb feltérképezhetőséget.

A tervek szerint a funkció 2024 tavaszán lesz majd általánosan elérhető. Arról egyelőre nem szól a fáma, hogy az ingyenes, 40 perces beszélgetéseket biztosító részben is elérhető lesz, vagy csak a fizetős változatban, vagy esetleg lesz-e a Zoom Docsnak valamilyen külön díja. A vállalat alapítója és vezérigazgatója, Eric Yuan úgy nyilatkozott az amerikai Forbes magazinnak, hogy nem várja el, hogy a Zoom Docs leváltson más jegyzetkészítő szoftvert, viszont reméli, hogy egy jól használható alternatívát fog kínálni az értekezletek során.

Zoom Meeting, illusztráció

Forrás: The Hill

Az olvasó írja

Szerkeszti: Mezey Sarolta

Mezőség – sárban is terem arany

Szamosújváron tartották az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem (EPMSZ) Erdélyi Köre tagjainak idei találkozóját és választói közgyűlését, amelyen több mint 40 hazai, magyarországi, németországi és angol tag vett részt. Ennek a két héttel korábban átadott, magyarországi támogatással felújított Téka Szórványkollégium és az idén 53 magyar végzős diákot útnak eresztő Kemény Zsigmond Elméleti Líceum adott otthont.

A megjelenteket Balázs-Bécsi Attila, a Téka Alapítvány elnöke köszöntötte, majd Bányai Csaba református lelkész, a Dési Református Egyházmegye esperese tartott áhítatot.

A *Mezőség – sárban is terem arany* című konferencia munkálatait Ötvös József elnök nyitotta meg. Az első előadó dr. Makkai Gergely időjárás-kutató, egykori parlamenti képviselő volt, aki *Az erdélyi Mezőség tájékológiai fejlődése* címmel tartott vetített képes előadást. Szintén vetített előadással jelentkezett a kolozsvári Vetési László szórványügyi előadó *Mezőség – lelki szemmel* címmel. Előadása, a Mezőségen utolsó évtizedekben bekövetkezett asszimilációs folyamat bemutatása döbbenetes nyomot hagyott a jelenlévőkben. Dr.

Keszeg Vilmos néprajzkutató, egyetemi tanár *A Mezőség örök értékei* címmel értekezett, felsorolva és bemutatva ezen jellegzetes föld- és néprajzi tájegység szellemi értékeinek gazdag tárházát, jeles személyiségeit.

A rendezvény második napján Hajdó Tímea Andrea kendilónai református lelkész tartott áhítatot. Ezután egész napos kirándulás következett a Szamosújvár–Válaszút–Bonchida–Szék–Cege–Vasasszentgothárd és Pusztakamarás útvonalon.

Az esti közgyűlésen választották meg a 4 évre szóló megbízatást vállaló elnökség vezető testületét: régi-új elnök Ötvös József, alelnökök: Demeter József, Fábian Károly, Gáspár Sándor, Tolnai István. Titkár: Bacsoni Szilárdka Kata.

Oktober elsején, vasárnap, az idősök világnapján a résztvevők istentiszteleten vettek részt a szamosújvári református templomban.

Az Erdélyi Kör új tagok jelentkezést várja – kortól és vallási hovatartozástól függetlenül. Jelentkezni lehet a következő e-mail-címen: szilardka@bacsoni.com, illetve a 0742-059-194-es telefonszámon.

Székely Ferenc

A rovatban közölt levelek tartalmáért, a tényállítások

hitelességéért a szerzők a felelősek.

Elektronikus postán is fogadjuk leveleiket.

A levélírók minden esetben tüntessék fel telefonszámukat

és lakcímüket.

Címünk: nepujtag@e-nepujtag.ro

(Digitális) pénzügyek

Kuszálék Péter

A fő téma előtt egy aktuális apróság a digitális használatokról. „Nyugtával dicséred a napot” című, szeptember 19-én megjelent írásomban azt pedzegettem: teljesen fölösleges dolgokra költi a városháza az adólejeket, amikor ’digitalizálja’ a piactéri vásárosok tevékenységét. Őt hét után beigazolódtam a jóslatom (nem kellett Csejdiné tehetsége ahhoz, hogy előre lássam a fiasokot). Az információs képernyő állandóan ’lefagy’ (a számítógéppel dolgozók jól ismerik ezt a jelenséget), a hordozható pénztárgép pedig csak húsz fok fölött hajlandó dolgozni. Akiknek ezzel a két – modern, de fölösleges – kutyával van dolguk, gyakorta emlegetik a peji-paripa digitális pimpökéjét, meg azt, aki elfelejtette nagyapánk bölcs mondását: „nem érdemes háborgatni a működő dolgokat”. (Nota bene: decemberben lesz tíz esztendeje annak, hogy az ’egybanis asszony’ néven elhíresült hölgy – azaz Lakó Péterfi Tünde – modernizálni akarta a piaci szokásokat. Neki sem sikerült.)

Lépjünk egyet a mai témánk irányába.

Az ’ipari’ korszakomban jóval többet jöttem-mentem a városban, 60 (pláne 74!) esztendősen már nem olyan mozgékony az emberfia. Az akkori társasági életnek voltak íratlan szabályai, amiket az ’apák boltjában’ szóban adtak tovább az ifjabb nemzedéknek. Az egyik alapszabály szerint: 1. nem láttál sehoh, 2. pénzről nem beszélünk, 3. a gyerek az apjára hasonlít. Ha ezeket megjegyezted és betartottad, akkor elkerülhettél néhány kellemetlen szituációt. Példának okáért, ha Lajoskával találkoztál a Madách utcában, aki épp a nagyságos asszony társaságában tartózkodott, és beszélgetni kezdtek, akkor szigorúan tilos volt szóba hozni azt, hogy a gyárban prémiumot osztottak, vagy megkérdezni azt, hogy ki volt az a szőke, akivel a Ritz környékén láttad Lajoskát a

múlt pénteken. Mindez a férfiszolidaritás tökönrúgásával lett volna egyenértékű (bocsánat, de magyarul ezt így mondják), és az asztaltársaságból való kiszavazással járt együtt.

A pénzre vonatkozó szabály a kapitalizmusban is közmert volt, mert ez a társadalmi rendszer piszkosul szemérmes tud lenni – ilyen ügyekben. Sch. barátom Köln mellett dolgozott egy híres elektronikai cégnél, ahol a ’hard’ részlegen dolgozott, az integrált áramkörök fejlesztésén. Nemigen foglalkozott ő a más bajával, de egyszer úgy adódott, hogy megtudta: a mellette lévő kollégája – ugyanazért a munkáért, amit ő is végzett – épp kétszer annyi fizetést kap. Nem azonnal, hanem pár héttel később – szigorúan négy szemközt – szóba hozta az ügyet a főnöknek. A séf erre fölajánlotta neki, hogy elengedi, ha el akar menni. „S te eljöttél?” – kérdeztem. – „Naná, most épp munkanélküli vagyok.” Pontosan kiszámolta, hogy mekkora összeget fizetett be munkanélküli-segélyként az alkalmazása óta, és úgy gondolta: itt az alkalom, hogy a szakszervezet (vagy ki az áldás) ezt visszafizesse neki. Amikor lejárt a tizenegy hónapnyi pihenés, akkor bekopogott a konkurens céghez, ahol két kézzel kaptak utána.

Még annyit a barátomról, hogy a cégnél ő volt az egyetlen, aki készpénzben kérte a fizetését; ne utalgassák a banknak, majd ő eldönti, hogy hol tartja és mire költi. Szívták a fogukat, de megszervezték, hogy fizetéskor a pénzügyi osztály egyik alkalmazottja elsétáljon a bankba, kivegye Sch. fizetését és átadja neki, a ’fluturás’-sal együtt, amelyen tételesen felsorolják, hogy ’merre hány méter’. Ezt annak öröme mérsélt el, mert nemrégiben beinvitáltak a ’saját’ bankfiókomban – ahol állandóan azt lesik, hogy milyen kedvezményekkel halmozzanak el –, s közölték, hogy (hála az inflációnak) nagy kamatemelések voltak, s a lekötött summát át kellene pakolni egy új letéti ízébe. Köszö – mondtam –, fogjanak neki nyugodtan. Egy a baj, mondta az igen türel-

mes kisasszony: okostelefonon kellene kérjem ezt a banktól. Most itt vagyok természetesen nagyságban – 3D-ben, ha úgy jobban érte –, s alá is tudnám írni a papírokat, választolnám. Ráadásul nincs okostelefonom, mert én az eszemet nem a kutyában, hanem a fejemben tartom. Jaj, azt nem lehet, muszáj a smartmobil. Abban egyeztünk meg, hogy megszüntetik a lekötést, a summát átpakolják a folyószámlámra, s én azt lassan felelem. Mivel túlzott igényekkel álltak elő, elvesztették az egyik bájos és okos ügyfelüket.

A Lánchíd környékén – megszegve a ’pénzről nem beszélünk’ tiltást – kihirdették, hogy (havi nettó) 250 ezer forint az az összeg, amiből éppen csak ki lehet jönni, 400 a közepes jólét, s 600 fölött már vesepecsenye is dukál, egri leánykával. Megnéztem a *Népújság* 2. oldalán a napi kurzust: 100 forint = 1,2834 lej; a 250 ezer (bészorozva és elosztva) épp 3208 lej és 50 bani. Az én nyugdíjam ennél jóval kevesebb, de nem panaszkodom. Nem centizem a garast, csak megnézem, hogy mire adom ki. A múlt héten 70 lej volt egy kiló pácolt vad-disznócomb, a kicsontolt csirkecomb 35 lej, viszont a csiperkegomba csak 11 lej, a lila káposzta pedig 2 lej. Tovább lapoztam a reklámfüzetben: 12%-os kedvezménnyel – nem csalás, nem ámtás – 7 lejért adták a disznóhúsból készült parizer kilóját. Nem sok, de az ilyen olcsóságtól eltöltött az orvosom. A krumpli kilója a piacon 3 lej körül van, tojást 1 lejért is lehet kapni; a rakott krumpli legdrágább hozzávalója a tejföl. Tizenkét lejből kijön egy háromszemélyes adag. Sok? Nem.

Az én olcsó konyhámnak és kicsi rezsimnek van egy titka: nem cigarettázom, nem iszom szeszes italt és nincs autóm, ez kb. 1500 lej pluszkidás lenne egy hónapban; ha ezt hozzáadom a nyugdíjamhoz, akkor szépecske összeg kerekedik ki. Nincs levédve az ötlet a szabadalmi hivatalnál, bárki utánozhatja.

Az EU 2024-es költségvetése Fedezze a jövő évi kihívásokat a hosszú távú büdzsével!

A képviselők növelik a 2024-es uniós büdzsét az Ukrajna elleni orosz háború kezelése, a kkv-k, a fiatalok és a kutatás, valamint az EU stratégiai autonómiájának támogatása érdekében.

Elfogadták a Parlament álláspontját a 2024-es uniós költségvetésről a tagállamokkal folytatott tárgyalások előtt; * A képviselők álláspontja összhangban van az EU hosszú távú költségvetésének javasolt féldős felülvizsgálatával; * Az uniós kormányok által megkurtított kulcsfontosságú programok alapvető finanszírozását visszaállították a képviselők; * Jelentős növekedés a kutatás, az Erasmus+, az éghajlat-politika, a közlekedési infrastruktúra, az uniós szomszédságpolitika és a humanitárius segélyek terén.

Az EP-képviselők szerint az új geopolitikai és gazdasági környezet, „a súlyosbodó éghajlati és biológiai sokféleséggel kapcsolatos válsággal együtt”, „új politikai szükségleteket” támaszt. Emlékeztetnek az EU jelenlegi pénzügyi kereteinek korlátaira, és a 2024-es költségvetéssel kapcsolatos álláspontjukat összhangba hozzák az EU hosszú távú költségvetésének (MFF, többéves pénzügyi keret) féldős felülvizsgálatáról szóló álláspontjukkal. A Parlament a féldős felülvizsgálattól elvárja, hogy a 2024-2027-es időszakban az uniós költségvetést 75,8 milliárd euróval növelje.

A képviselők ebből a tervezett kiegészítésből támogatnák az EU stratégiai autonómiájának javítását célzó kezdeményezéseket 2024-ben, de a humanitárius segélyek, a migráció és a külső segítségnyújtás kiadásait is. Úgy vélik, hogy „a felülvizsgált többéves pénzügyi keretről szóló rendeletnek kell megteremtenie a 2024-es költségvetés keretét”. A tagállamoknak még meg kell állapodniuk a felülvizsgálattal kapcsolatos saját, közös álláspontjukról.

A Tanács saját tárgyalási álláspontjában eszközölt csökkentéseket (772 millió euró) a Parlament a Bizottság által javasolt eredeti költségvetési tervezet szintjére állítaná vissza. Emellett megnövelnék az olyan programok és szakpolitikák finanszírozását, amelyeket létfontosságúnak tartanak az ukrain háború és a magas energiaárak következményeinek kezeléséhez. Ezek tovább segítik a járvány utáni helyreállítást és megerősítik a zöldfordulatot. A fiatalokat az Erasmus+ támogatásának növelésével támogatja, figyelembe véve a nagyobb inflációt és a magasabb megélhetési költségeket, hogy mindenki számára elérhetővé tegye a programot. A Parlament pozícióját ez az állásfoglalás foglalja össze, amelyet 424 szavazattal, 101 ellenszavazat mellett és 102 tartózkodással fogadtak el.

Határozott álláspont

Siegfried Mureșan (EPP, Románia), az EU 2024-es költségvetésének általános jelentéseveje kijelentette: „A Parlament ma határozott álláspontot fogadott el a 2024-es uniós költségvetéssel kapcsolatban, amely széles körű támogatást kapott az Európa-párti képviselőcsoportoktól. Egységes frontunk prioritásként kezeli a kutatás, az innováció és az Erasmus+ ösztöndíjak fellendítését, a keleti szomszédságra és az ukrainai orosz agresszióra adott válaszlépésekre szánt források növelését, valamint a hagyományos területek, például a mezőgazdaság megerősítését, különösen a fiatal mezőgazdasági termelők számára. Álláspontunk alapja az EU hosszú távú költségvetésének felülvizsgálatával kapcsolatos, és készen állunk arra, hogy tárgyalásokat folytassunk az erre a felülvizsgálatra épülő 2024-es költségvetésről”.

Valamennyi uniós intézménynek elegendő forrással kell rendelkeznie

Nils Ušakovs (S&D, Lettország) jelentéseveje szerint „A Parlament hangsúlyozza, hogy valamennyi uniós intézménynek elegendő forrással kell rendelkeznie ahhoz, hogy eleget tegyen jogi és szerződésbeli kötelezettségeinek, és teljesítse megbízatását. Elismerve a 2024-es költségvetéssel kapcsolatban tanúsított visszafogottságot, a képviselők gondoskodnak arról, hogy az intézmények hatékonyan működhesse- nek”.

A plenáris ülés szavazása után megkezdődnek a Tanáccsal folytatott háromhetes „egyeztető” tárgyalások, amelyek célja, hogy a két intézmény között időben megállapodás szülessen a jövő évi költségvetésről, amelyet a Parlament megszavaz, és amelyet az elnök még az év vége előtt aláír.

xxx

Az EU költségvetésének több mint 90 százalékát az uniós országokban és azokon túl költik el. A források a polgárok, a régiók, a városok, a mezőgazdasági termelők, a kutatók, a diákok, a nemkormányzati szervezetek és a vállalkozások rendelkezésére állnak. Az EU költségvetése egyedülálló. A nemzeti költségvetésekkel ellentétben, amelyek nagyrészt a közszolgáltatások nyújtására és a társadalombiztosítási rendszerek finanszírozására szolgálnak, az uniós költségvetés elsősorban beruházási költségvetés.

Mit jelentenek a kötelezettségvállalások és a kifizetések?

A kötelezettségvállalások az adott évben teljesíthető jövőbeli kifizetésekre vonatkozó szerződéses kötelezettségek teljes volumene. A kötelezettségvállalásokat azután kifizetésekkel kell teljesíteni, vagy ugyanabban az évben, vagy – különösen a többéves projektek esetében – a következő években. A kifizetések az adott évben az EU költségvetéséből a folyó és az előző évek kötelezettségvállalásainak fedezésére ténylegesen kifizetett összegek.

Forrás: az EP honlapja

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

LAKÁS

ELADÓ kívül-belül felújított központi ház melléképületekkel Marosvásárhelyen: 3 szoba, egy szoba az alagsorban; gázzal, vezetékes vízzel (meleg víz van). Ára: 120.000 euró. Tel. 0744-573-699. (21095-l)

MINDENFÉLE

FESTÉST, kőművesmunkát, csempezést, parkettezést, ajtószerelest vállalok. Tel. 0771-393-848. (21090)

CÉG régi házak teljes felújítását vagy bontását vállalja. Tel. 0774-574-527. (20846-l)

IDŐS FÉRFI mellé gondozót keresünk. Érdeklődni 9-18 óra között a 0741-036-960-as telefonszámon. (21058-l)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

SAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vasal is dolgozunk, hegesztünk, vaskeletést készítünk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

VÁLLALOK építkezési munkát, törmelék elszállítását. Tel. 0741-352-972. (21091)

IDŐS HÖLGY mellé keresünk napi háztartási munkát elvégző személyt. A hölgy fizikai állapota kielégítő és szellemileg egészséges. Tel. 0744-591-925. (21094-l)

SAKEMBER vállal bádogosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0724-149-358, 0748-372-247, Csaba. (20998)

MEGEMLÉKEZÉS

*Tudjuk, hogy nem jöhet, mégis egyre várjuk,
enyhíti hiányát, ha álmainkban látjuk.
Az ész megérti, de a szív soha,
hogy egyszer majd mi is elmegyünk, ahol Ő van, oda.
Az élet múlik, de akit szeretünk,
arra életünk végéig könnyes szemmel emlékezünk.*
Fájó szívvel emlékezünk a szeretett férjre, édesapára, nagyapára,
MÁRKUS MIHÁLYRA
halálának 3. évfordulóján. Nyugodjon békében!
Szeretetei. (21096-l)

ELHALÁLOZÁS

„Elment egy lélek ma ismét a földről, kit szívünk többé el sosem feled, csendesen figyelsz ránk már odafentről... Legyen helyettünk: Isten veled!”

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a drága édesanyja, nagymama, anyós, testvér,

özv. **SUKA KÁROLYNÉ**
szül. **BUKUR MARGIT**

ákosfalvi lakos 74 éves korában csendesen megpihent.

Drága halottunktól kegyelettel búcsúzunk október 24-én, kedden du. 2 órakor az ákosfalvi ravatalozóban.

Gyászoló szeretteid. (mp.)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDÓNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049)

Közlemény

a helyi adók és illetékek 2024. évi megállapításáról szóló HATÁROZATTERVEZET előkészítéséről

2023. október 20-án Szászrégen polgármestere bejelentette a 2024-es évi helyi adók és illetékek megállapításáról szóló HATÁROZATTERVEZET kidolgozási folyamatára vonatkozó döntéshozatali átláthatósági eljárás elindítását.

A határozattervezet kidolgozását az indokolja, hogy a helyi adózásról szóló 273/2006. sz. törvény 27. cikkének rendelkezései szerint, amelyet a későbbi módosításokkal és kiegészítésekkel aktualizáltak, a helyi önkormányzati hatóságok hatáskörébe tartozik a helyi adók és illetékek megállapítása és jóváhagyása a törvényben meghatározott keretek között és feltételek mellett.

A határozattervezet kapcsolódó dokumentáció a következőket tartalmazza:

- A 2023. október 20-i 60474. számú jóváhagyási beszámoló;
- A 2023. október 20-i 60479. sz. szakértői jelentés;
- A 2023. október 20-i 267. sz. határozattervezet teljes szövege, 15 melléklettel együtt.

A dokumentáció megtekinthető:
– Az intézmény honlapján: www.primariareghin.ro, az „Átlátható döntéshozatal” menüpontban, a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>;

– Szászrégen város önkormányzatának székhelyén, Petru Maior tér 41. szám.

A határozattervezet egy példánya a közönségszolgálati irodába benyújtott kérelem alapján beszerezhető.

Az átlátható döntéshozatali eljárás alá vont határozattervezettel kapcsolatos javaslatokat, javaslatokat és véleményeket 2023.11.10-ig lehet benyújtani:

– az intézmény honlapján: www.primariareghin.ro, az „Átlátható döntéshozatal” című menüpontban, a https://www.primariareghin.ro/fileadmin/editorimages/doc/Formulare/2022/formular_Law_52.docx linkre kattintva elérhető online űrlapon keresztül, amelyet letöltés és kitöltés után az office@primariareghin.ro e-mail-címre lehet elküldeni;

- elektronikus útonként az office@primariareghin.ro e-mail-címre küldött elektronikus üzenetben;
- postai úton, a következő címre: Szászrégen önkormányzata, Maros megye, Petru Maior tér 41. szám;
- az intézmény székhelyén, a közönségszolgálati irodába (Petru Maior tér 41.) hétfőn, kedden, csütörtökön 8-16 óra között, szerdán 8-18.30 óra között és pénteken 8-13.30 óra között.

– A benyújtott észrevételeken tüntessék fel: „*Javaslatok a helyi adók és illetékek 2024. évi meghatározására vonatkozó határozattervezethez*”.

Az észrevételeket, javaslatokat és az ajánlás értékű véleményeket az intézmény honlapján, a www.primariareghin.ro oldalon, az „Átlátható döntéshozatal” menüpontban, a <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/> linken teszik közzé.

Az előterjesztett és írásban benyújtott ajánlások figyelmen kívül hagyását az intézmény írásban megindokolja.

Az érdeklődők számára lehetőség van arra is, hogy a határozattervezet nyilvános megvitatására ülést szervezzenek, ha azt 2023.11.10-ig valamely jogszerűen alakult egyesület vagy más hatóság, illetve intézmény írásban kéri.

További információ: telefon: 0265/511-112, 164-es mellék, e-mail: office@primariareghin.ro, kapcsolattartó Marinescu Sorina, civil társadalomért felelős munkatárs.

Fundația Culturală Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány

XXV. BERNÁDY NAPOK

2023. október 27. | Kultúrpalota | 18:00 óra

SZINETÁR DÓRA
Csinálok a fesztivált!

BOLBA Tamás zongorista kíséretével

IN PARTENERIAT CU / PARTNERSÉGBEN

CU SPRIJINUL / TÁMOGATÓK

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ MAROS MEGYEI TANÁCS

BETHLEN GÁBOR

MÚZEUM JUDETEAN MUREȘ MAROS MEGYEI MÚZEUM

NÉPÚJSÁG

Marosvásárhelyi Rádió Románia

RMSZ

TVR

ERDELYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

VALÉRIE PERRIN
Másodvirágzás

Vannak történetek, amik nem tudnak befejeződni. The forgotten ones.

VALÉRIE PERRIN
A vasárnap koldusai

Az emlékeim az életem, az életem a gyerekek. A forgotten ones.

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Valérie Perrin
A vasárnap koldusai

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel októberre ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

METSZET
MINDEN KEDDEN
21 ÓRÁTÓL

Antal Joós Erikával

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió

Radio Fața

Marosszék

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatör

Marosvásárhelyi Rádió Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM